

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Külföldi hírek

00.010/x

budapest, 1981. január 05.

kül.

n é t f ő

sk0001 4 230 mtik1001

várható

1981. január 5., hétfő /mti/

rabat: Lord carrington látogatása

tokió: fegyverszállítási botrány

jeruzsálem: kissinger látogatása

df kd

06.39 050181 0180

..-

sk0002 4 230 mtik1002

amerikai katonai költségvetés

washington, moszkva, 1981. január 5. /taszsz/ - rekorddal készül
bucsuзни hivatalától a január 20-án leköszönő amerikai
carter-kormányzat. a the washington post közlése szerint a
carter-kormány elkészítette az 1982-es pénzügyi évre szóló katonai
költségvetési tervet. ez 25 milliárd dollárral mulja felül az idei,
a szeptember 30-ig érvényben levő költségvetést - összege 196,4
milliárd dollár.

Nm 8. 46

a hatalmas méretűvé duzzasztott katonai kiadásokat az egyesült államok stratégiai fegyverkészletének - földi, vizalatti és légi indítóállású interkontinentális rakéták - „korszerűsítésére”, fordítják. nagy összegeket emészt fel a robotrepülőgépek, új harci repülőgépek, hadihajók, harckocsik és egyéb fegyverzetek kifejlesztése. tervbe vették a legújabb - lézeres és kozmikus - fegyverrendszerek kidolgozását is. ugyancsak dollármilliárdokat költenek az elsősorban a közel- és közép-keleten végrehajtandó katonai intervenciós akciókra létrehozandó „gyorshadtestre”,.

ha az új amerikai kormányzat is követi a háborus „néjác”, csillapíthatatlan étvágya kielégítésének vonalát, s évente 7 százalékkal növeli a katonai kiadások összegét, ez 1986-ra el fogja érni a 376 milliárd dollárt.

a feltartóztatathatlan militarizálást szorgalmazó washingtoni politikának - írja a the washington post közlését kommentálva a taszsz hírügynökség - természetesen megvan a maga „propagandaleple”,. a fegyverkezési hájsza fokozását, a katonai kiadások növelését igazolandó az egyesült államok imperialista körei széles körben terjesztik a „szovjet fenyegetésről”, szóló koholmányokat.

a szovjetunió - mindenki által ismeretesen - egyike a fő kezdeményezőknél és aktív részvevőknek mindazon akciókban, amelyek célja a béke megerősítése és az európai, illetve világméretű békés együttműködés megteremtése. ugyanakkor az igazi fenyegetés forrásai azok az imperialista körök - mutat rá a szovjet kommentár -, amelyek katonai támaszpontokkal hálózják be a világot, gátlástalanul beavatkoznak szuverén országok és népek belügyeibe. az amerikai brookings intézet adatai szerint az 1945-1975 közötti harminc évben az egyesült államok 215-ször alkalmazott fegyvert külpolitikai céljai érvényesítésére.

a the washington post közlése a katonai költségek mérhetetlen fokozását célzó tervről újabb bizonyítéka annak, hol keresendő a békét és a népek függetlenségét fenyegető veszély valódi forrása - állapítja meg végezetül a taszsz kommentárja.

sa kd

06.48 050181 2498

Nuu *[handwritten signature]*
--

sk0003 4 300 mtik1003

japán-fegyverügylet

tokió, 1981. január 5. /mti/ - japánban tovább gyűrűzik a fegyverkereskedelmi botrány. a sajtó hétfőn bizonyítékokat hozott nyilvánosságra arról, hogy az eddig leleplezett cégeken kívül egy másik vállalat is ágyualkatrészeket szállított dél-koreának. a fegyverexport állami tilalmának megszegésével ez alkalommal a ~~fuji~~ ^{fuji} városban levő kanto tokusu szeiko üzemet vádolják. titokban készült gyártmányai szintén a hotta hagane kereskedelmi vállalkozás útján jutottak el szülőbe.

a japán-dél-koreai fegyverkereskedelem újabb tényeinek napvilágra kerülése mellett azonban a közvéleményt egy olyan ügy is foglalkoztatja, amely fényt derít a japán szélsőjobb és a szöuli hadsereg együttműködésére. mint az akahata, a japán kommunista párt lapja jelentette, egy kommunistaellenes japán nacionalista csoportosulás aktivistái a közelmúltban fegyveres kiképzésen vettek részt dél-koreában.

a „távol-keleti demokratikus liga”, emberei a dél-koreai-japán „antikommunista jószomszédsági szövetség”, szervezésében utaztak szülőbe. miután a szárazföldi hadsereg tisztjeinek irányításával oktatást kaptak „közelharcból”, és „rejtekhelyről való lövészetből”, ellátogattak a dél-koreai hadseregnek a 38. szélességi kör mentén létesített előretolt állásaiba és támaszpontjaira. végül fogadta őket pak csong csok, a szöuli katonai körzet főparancsnoka.

mind^{lme}előtt arra készítették fel a szélsőséges japán szervezet tagjait, hogy miként „akadályozhatják meg”, a halálra ítélt dél-koreai demokratikus politikus, kim de dzsung kiszabadítása céljából folyó japáni tüntetések terjedését. kim életének megmentéséért a szigetországban ugyanis széleskörű tömegmozgalom bontakozott ki.

fn/mh kd

07.12 050181 1740

Nuu *[handwritten signature]*
--

sk0004 4 230 mtik1004

reagan - mexikó

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1981. január 5. /mti/ - ronald reagan megválasztott amerikai elnök hétfőn négy napra washingtonba utazik a beiktatás előkészületeinek befejezése végett. a nap első felében azonban néhány órát mexikóban tölt. az amerikai-mexikói határ déli oldalán fekvő el paso közelében találkozik lópez portillo mexikói államfővel.

muskie külügyminiszter decemberi mexikói látogatása, most pedig az új amerikai elnök első külföldi útja mutatja, milyen nagy erőfeszítéseket tesz washington e fontos déli kapcsolatok javítására. a két ország viszonyát az évi 29 milliárd /kereskedelmi forgalom ellenére gazdasági érdekkülönbségek, és azok kapcsán komoly diplomáciai surlódások nehezítik. legutóbb, december utolsó napjaiban, mexikó két halászáti egyezményt mondott fel.

/dolláros

az igazi nehézséget mégis az okozza, hogy mexikó egyre inkább igényt tart az egyenlőségre a kétoldalú kapcsolatokban, s a korábbinál nagyobb részt követel magának az egész kontinens politikai életében, ami által sokszor szembekerül a washingtoni elképzelésekkel.

López portillo elnök tavaly kijelentette: országa minden körülmények között kuba védelmére kelne egy amerikai intervenció esetén. különbözik a két ország felfogása salvador és nicaragua helyzetének megítélésében is. míg carter kormánya és reagan több tanácsadója is támogatásáról biztosította a véres terrorcselekményekkel vádolt salvadori juntát, mexikó elnöke hírek szerint óva inti majd vendégét a beavatkozástól, vagy a reagan által „marxista hatalomátvételnél”, nyilvánított nicaraguai forradalom elleni lépésektől.

br/so kd

07.26 050181 1657

Nuu

E.

--

sk0005 4 230 mtik1005

vörös brigádok

róma, 1981. január 5. /dpa/afp/up1/reuter/ - a „vörös brigádok”, olasz terrorszervezet vasárnap „halálra ítélte”, a december 12-én elrabolt giovanni d,urso főbíró. a szervezet az il messaggero római napilapnak vasárnap este eljuttatott /nyolcadik/ kommunikációjában jelezte, hogy az ítélet végrehajtását csak akkor függeszti fel, ha az összes olasz hírközlő szervek - a jelentősebb lapok, a televízió és a rádió - teljes egészében ismertetik a szervezet traniban és palmiban bebörtönzött tagjainak nyilatkozatait.

a főbíróra kiszabott ítélet a közlemény szerint igazságos és szükséges, mert d,urso „a végsőkig teljesítette az imperialista burzsoázia által rábizott feladatot”, a kommuniké megfogalmazását tekintve hasonlít arra az üzenetre, amelyben a „vörös brigádok”, 1978-ban bejelentette az aldo moro ügyében „hirdetett”, s később végre is hajtott halálos ítéletet.

to fm

08.00 050181 0925

--

sk0006 4 230 mtik1006

hírek latin-amerikából

chile - letartóztatások

buenos aires, 1981. január 5. /prensa latina/ - a pinochet-rezsim decemberben megkezdett újabb megtorló akciónak folytatásaként vasárnap a chilei fővárosban 18 személyt tartóztattak le. rádiójelentések szerint a csendőrség brutális fellépése a santiagói börtön épülete előtt történt, ahol több fogoly felesége a börtönkerítéshez láncolta magát, tiltakozásul a rabok látogatásának megtiltása miatt.

Nuu

g.

E.

a chilei rendőri és biztonsági erők december 31-én kezdték átfogó razziáikat, miután santiagoóban egy fegyveres csoport egyidejűleg három bank ellen intézett támadást.

peru - áremelések

Lima, 1981. január 5. /prensa latina/ - a perui kormány vasárnapi bejelentése szerint átlagosan 66 százalékkal felemelték öt alapvető élelmiszer - a kenyér, a tej, a cukor, a rizs és a tésztafélék - árát. 30 százalékkal növekedett a villamosenergia-szolgáltatás díja és a benzin ára. a kormány egyidejűleg a bérek emelését is kilátásba helyezte, hozzátéve, hogy az 1980. évi 70 százalékos inflációt az új esztendőben 40 százalékosra kívánja leszorítani.

salvador - vádaskodások

san salvador, 1981. január 5. /ap, efe/ - a salvadori fővárosban vasárnap meggyilkolt három személy - köztük az egyesült államok két polgára, aki „szakszervezeti tanácsadóként”, tartózkodott az országban - a junta szerint egy szélsőbaloldali akció következtében vesztette életét. a kormány hivatalos állásfoglalása úgy tünteti fel az esetet, mint „a baloldali demokráciával már-már megkezdett tárgyalások lehetőségének meghiusítását”, „az agyonlőtt személyek egyikét, José Rodolfo Vierát ugyanis a dolgozók és a junta közötti közvetítőként tartották számon.

mj kd

08.05 050181 1777

Nm

9.3

--

sk0007 4 270 mtik1007

yorkshire-i hasfelmetsző

London, Leeds, 1981. január 5. /ap/upi/reuter/afp/ - a „yorkshire-i hasfelmetsző”, ügyében öt éve tartó, mintegy 4 millió fontot felémésztő nyomozás végére kerülhet pont hétfőn. a leeds-i rendőrség bejelentése szerint pénteken egy rutinellenőrzés során letartóztatták, és a yorkshire-i hasfelmetsző ügyével kapcsolatban kihallgattak egy harminc év körüli férfit.

a rendőrség közleménye hivatalosan nem ismerte el, hogy a tizenhárom gyilkosság gyanúsítottjáról lenne szó. Ronald Gregory rendőrfőnök a letartóztatásról szóló bejelentést követően tartott sajtóértékezleten csupán annak bejelentésére szorított, hogy a férfi hétfőn kerül a dewsbury-i bíróság elé, ahol majd „súlyos vádat”, emelnek ellene. a letartóztatott személyazonosságát is csak hétfőn hozzák nyilvánosságra.

a harminc év körüli férfit egy rendőrnéző pénteken este tartóztatta le sheffieldben egy hölgy társaságában - hamis rendszámú gépkocsiban. a rendőrségi bejelentés szerint a nőt nem tartóztatták le, de a nyomozás érdekében továbbra is a rendőrség rendelkezésére kell állnia.

a tizenhárom gyilkosság ügyében folyó nyomozás során eddig 200 ezer embert hallgattak ki, 10 ezer épületet és 180 ezer gépjárművet kutattak át. gyakorlatilag minden információ rendelkezésre állt a gyilkosról, csupán a neve volt ismeretlen. megállapították a vércsoportját, ismerték öltözködési szokásait, a hangját, aprólékosan elemezték pszichológiai alkatát.

a „yorkshire-i hasfelmetsző”, idestova öt éven tartotta rémületben az este egyedül az utcára merészkedő nőket. brutálisan meggyilkolt áldozatainak többsége prostituált volt.

pf mj

08.18 050181 1668

Nm

10.3

--

sk0008 4 230 mtik1008

rövid hírek

nicolas saui

szófia, 1981. január 5. /bta/ - vasárnap elutazott szófiából a libanoni kommunista párt küldöttsége, amely nicolas sauinak, a párt elnökének vezetésével hivatalos látogatást tett bulgáriában.

kábitószter

new orleans, 1981. január 5. /afp/ - az amerikai parti őrség vasárnap a floridai partok közelében 15 tonna marijuanát foglalt le egy halászhajón. a legénység 9 tagját - két amerikai, egy mexikói és hat kolumbiai férfit - letartóztatták.

polisario felhívás

algír, 1981. január 5. /afp/ - a polisario hajlandó tárgyalni bármilyen, ,,a béke megvalósítására képes,, marokkói erővel. a felszabadítási szervezet ujévi üzenetében elítéli ii.hasszán király katonai eszkalációs politikáját, s felszólítja a testvéri marokkói népet: ne viselje tovább e politika terhét.

to fm

08.20 050181 0852

--

sk0009 4 230 mtik1009

interszputnyik

moszkva, 1981. január 5. /mti/ - új típusú mesterséges holdak üzembe helyezésével, a földi állomások hálózatának bővítésével és korszerűsítésével fejlesztik tovább az elkövetkező években a szocialista országok közös űrtávközlési hálózatát. j. i. krupin, az interszputnyik nemzetközi űrtávközlési szervezet vezérigazgatója a pravdának adott nyilatkozatában elmondotta: az intervizíós együttműködés keretei között jelenleg napi négy-nyolcórás műsorcsere bonyolítanak le a tagállamok a mesterséges holdak segítségével, de a kapacitás ennél sokkal nagyobb, és szükség esetén szinte az egész műsoridőben fenntartható.

Nus 101

a moszkvai olimpia idején például a mesterséges holdak közbeiktatásával 460 adást sugároztak, összesen 820 óra időtartammal. nagy szerepe van az interszputnyik-hálózatnak a közös űrrepülések idején is: a hírközlési szputnyikok juttatják el az érdekelt országok televízióihoz a különadásokat, a nagy terjedelmű különprogramokat. a korábban használt molnyija típusú mesterséges holdak helyett - ezek ellipszis alakú pályán keringnek, s így az adások továbbítására és vételére nem minden időpontban használhatók - horizont típusú, úgynevezett geostacionárius, vagyis a föld forgási sebességével azonos időtartammal keringő, így egy adott pont fölött álló, holdakat alkalmaznak. jelenleg az interszputnyik mesterséges holdjai segítségével bonyolódik le az intervizíós műsorcsere 40 százaléka, de a jövőben az arány tovább növekedik.

ki/so mj

08.25 050181 1497

--

sk0010 4 230 mtik1010

iráni - tuszok

teherán, 1981. január 5. /ap/afp/ - az amerikai tuszok a teheráni kormány felügyelete alatt vannak - közölte vasárnap ahmed azizi, az iráni kormányfő szóvivője, aki maga is tagja a tuszügy rendezésére alakult bizottságnak. ez volt az első hivatalos megerősítése a még novemberben, a tuszok szabadonbocsátására vonatkozó iráni feltételek közzétételével egyidőben elhangzott bejelentésnek, hogy a tuszokat eddig őrző ,,iszlám diákok,, átadták a foglyokat a kormánynak.

azizi nem volt hajlandó felfedni a fogvatartottak tartózkodási helyét, és azt sem, vajon egy helyre szállították-e mind az 52 tuszt.

baniszadr elnök lapjában, az engelab iszlamban hétfőn a tuszok sorsával foglalkozó kommentár jelent meg, amely megkérdőjelezi, hogy az amerikai diplomaták foglyul ejtése egyáltalán hasznos lett volna az ,,iszlám forradalomnak az amerikai imperializmus ellen vívott harca,, szempontjából. a lap szerint az akció egyáltalán nem járult hozzá az ország függőségének oldásához. az engelab iszlami szerint az amerikai foglyok elleni esetleges halálos ítéletek ürügyet szolgálhatnak bármilyen iráni elleni amerikai lépésre. az írás szerzője teljesíthetetlennek tartja a tuszok szabadonbocsátására

Nus 101

vonatkozó iráni feltételeket, különösen amiatt, hogy az irán által követelt hatalmas összegű pénzügyi garanciák megadásához a washingtoni törvényhozás hozzájárulása szükséges, erre azonban az ott uralkodó iránellenes hangulat miatt alig van esély.

gr pn kd

08.43 050181 1497

--

sk0011 4 230 mtik1011

japán - asean - pravda

moszkva, 1981. január 5. /taszsz/ - az asean-országok közvéleményében nagy nyugtalanságot ébreszt japán külpolitikája - írja manilai tudósításában a pravda. szuzuki zenko japán miniszterelnök küszöbön álló délkelet-ázsiai körútjával kapcsolatban.

a térségben aggodalmat kelt, hogy japán külpolitikájára egyre nagyobb befolyást gyakorol a pentagon. már szuzuki első programbeszédében hangot kapott az a törekvés, hogy tokió a japán-amerikai biztonsági szerződés alapján szorosabbra fűzze katonai és politikai kapcsolatait az egyesült államokkal. az asean tagállamaiban nyugtalanságot kelt, hogy japánban a vezető körök az ország militarizálását szorgalmazzák, növelni kívánják a fegyveres erőket.

nem kevésbé aggasztó a tokió és peking között kialakult együttműködés. a japán-kínai béke- és barátsági szerződés aláírását, a két ország kapcsolatainak fejlesztését számos délkelet-ázsiai megfigyelő úgy értékeli, hogy tokió és peking a térség fölötti közös uralom megszerzése érdekében igyekezik összehangolni cselekedeteit.

a szuzuki utiprogramjában szereplő országok újságírói felhívják a figyelmet arra, hogy a japán uralkodó körök nem mondtak le terjeszkedő ázsia-politikájukról, amely most főként arra irányul, hogy a szigetország gazdaságilag uralja a térséget.

fo mj

09.16 050181 1335

Nuu

10.

--

sk0012 4 230 mtik1012

a szerkesztőségek tájékoztatására !

heti várható

1981. január 5. /mti/

hétfő, január 5.: ronald reagan mexikóba utazik, ahol találkozik josé lópez portillo köztársasági elnökkel.

kedd, január 6.: nincs előrejelzés.

szerda, január 7.: helmut schmidt nyugatnémet szövetségi kancellár kétnapos hivatalos látogatásra marokkóba érkezik; értekezletet tartanak genfben a jamibiai választásokon érintett összes fél részvételével /14-ig/; ezt a napot a béke-világtanács kambodzsai nemzetközi szolidaritási nappá nyilvánította.

csütörtök, január 8.: nincs előrejelzés.

péntek, január 9.: nincs előrejelzés.

szombat, január 10.: nincs előrejelzés.

vasárnap, január 11.: hans-dietrich genscher nyugatnémet külügyminiszter algériába látogat /13-ig/.

te kd

09.43 050181 1074

--

sk0013 4 230 mtik1013

Lengyelország: szakmai tanácskozások /1. rész/

kelemen istván, az mti tudósítója jelenti:

varsó, 1981. január 5. /mti/ - varsóban kétnapos országos kongresszust tartott a lengyel fémipari dolgozók szakszervezete. a mintegy 400 ezer dolgozót tömörítő szervezet tanácskozásán arról volt szó, hogy a megváltozott helyzetben milyen program alapján tevékenykedjék a szakmai szervezet, mit tegyen a még meglévő hiányosságok kiküszöbölésére.

Nuu

10.

mint a tanácskozás on elmondták, már megkezdte munkáját a Létfenntartási költségekkel foglalkozó szakszervezeti bizottság, amely a közeljövőben kérdőíveket juttat el az egyes kollektívákhoz, és a válaszok alapján összeállítja majd a bér- és szociális jellegű kérések jegyzékét. döntés született arról, hogy hétéves szünet után ismét visszaállítják a körzeti egyeztető bizottságok rendszerét, biztosítva ezzel, hogy a szakszervezet tagjainak észrevételei, javaslatai feltétlenül eljussanak a megfelelő fórumokhoz. a fémipari szakszervezethez tartozó ágazatok eddigi kivánalmait már megállapodások rögzítik, s a közeljövő egyik fő feladata - mint hangsúlyozták -, hogy ezeket a kollektív szerződések is tartalmazzák.

a kongresszuson szó esett arról is, hogy a kollektív szerződések ügyében érdekelt fél a „szolidaritás”, szakszervezet is, amely mindeddig nem csatlakozott az erről szóló tárgyalásokhoz, ami késlelteti a fontos dokumentumok kidolgozását. azt is hangsúlyozták, hogy a különböző szakszervezeteknek - éppen a fémipari dolgozók érdekeinek védelmében - nem külön-külön, hanem együttműködve kellene tevékenykedniük.

a kongresszus felhívást fogadott el arról, hogy a fémipari dolgozók - függetlenül attól, hogy melyik szakszervezethez tartoznak - egyesítsék erőiket. egy másik felhívás arra szólít fel, hogy különösen fokozzák erőfeszítéseiket azok a kollektívák, amelyek a mezőgazdaság és az élelmiszer-gazdaság számára gyártanak gépeket, berendezéseket. /folyt./

kn/so mj kd

09.51 050181 1961

--

sk0014 4 230 mtik1014

Lengyelország: szakmai tanácskozások /2.rész/

poznanban ugyancsak kétnapos országos tanácskozást tartottak a Lengyel ügyvédek képviselői. a többi között hangsúlyozták, hogy a Lengyel ügyvédi kar határozottan támogatja az erkölcsi-politikai megújulást és szorgalmazza, hogy a társadalmi viszonyok a nyárvégi megállapodásokban rögzített elvek alapján formálódjanak. szó volt a tanácskozás on a szocialista jogrend erősítéséről, a szocialista demokrácia és törvényesség fejlesztéséről.

Nm

10. 46

a Lengyel ügyvédek képviselői hangsúlyozták: igazi demokrácia csak a törvényesség keretein belül képzelhető el. a mindenki számára egyaránt kötelező érvényű jogrend fontos tényező a politikai válság-helyzetek megelőzése szempontjából. a jognak - mondották - nemcsak az állampolgári szabadságjogokat kell biztosítania, hanem a rend és a nyugalom légkörét is. az országos tanácskozás on, amelyen résztvett Jerzy Bafia igazságügyminiszter is, egyértelmű helyeslésre talált az az indítvány, hogy a Lengyel ügyvédi kar munkája fölött az államtanács gyakoroljon felügyeletet.

kn/mh mj kd

09.53 050181 1091

--

sk0015 4 230 mtik1015

psuc-kongresszus

barcelona, 1981. január 5. /mti/ - az egyesült katalán szocialista párt /psuc/ v. kongresszusa hétfőn délelőtt munkabizottságokban, illetve küldöttségekként folytatta a vitát a tézisekről, a szervezeti szabályzatról, a kongresszus egyéb dokumentumairól, valamint a vezető szervekbe való jelölésekről.

a kongresszus teljes ülése délután hallgatja meg a bizottságok jelentését, szavaz a javaslatokról, és előreláthatóan a késő esti órákban választja meg az új vezető szerveket.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

a téziseket megvitató munkabizottság nagy többséggel az „eurokommunista”, megjelölésnek, az „eurokommunizmusra”, való hivatkozásnak az elhagyása mellett foglalt állást. ha ezt az álláspontot délután a szavazás során a kongresszus is jóváhagyja, jelentős változások várhatók a katalán párt, a legerősebb spanyol kommunista pártszervezet központi bizottságában.

Nm 12. 46

általában minden munkabizottság vitájára az „eurokommunisták” visszaszorulása volt a jellemző. a nemzetközi kérdésekkel foglalkozó munkabizottság még nem szavazott az esetleges módosításokról, de a bizottságon belüli erőviszonyokra jellemző, hogy az ugynevezett szovjetbarát irányzathoz közelálló szóvivőt választottak.

Leh/mh kd

10.39 050181 1313

--

sk0016 4 300 mtik1016

trudeau

ottawa, 1981. január 5. /taszsz/ - pierre trudeau kanadai kormányfő hétfőn külföldi körútra indul. algériát, nigériát, szenegált, braziliát és mexikót keresi fel. mint ottawában hivatalosan közölték, tárgyalásain elsősorban a fejlett tőkés és a fejlődő országok kapcsolatairól lesz szó.

a taszsz szovjet hírügynökség a kanadai miniszterelnök utazásával kapcsolatban emlékeztet arra, hogy kanada különös figyelmet szentel az ugynevezett észak-dél párbeszédnek, mivel vezető szerepre törekszik ezeken a tárgyalásokon. a múlt év végén trudeau már tett egy hasonló körutát, akkor szaúd-arábiát, észak-jement, egyiptomot, franciaországot és az nsk-t látogatta meg. a kanadai külügyminisztériumban külön csoportot létesítettek a fejlett tőkés és a fejlődő országok közötti kapcsolatok tanulmányozására. a kanadai diplomácia megélénkülése összefügg a hét vezető tőkés ország júliusra tervezett ottawai csúcstalálkozójával is, amelyen a tervek szerint megkülönböztetett figyelmet fordítanak erre a kérdésre.

kanadai megfigyelők azonban szkeptikusan ítélik meg trudeau utjának és az egész észak-dél párbeszédnek esélyeit. a torontói globe and mail című lap például azt hangsúlyozza, hogy a nyugati országok ipari termelésének visszaesése újabb akadályokat állít a párbeszéd útjába. a gazdasági nehézségek következtében kanada máris csökkentette a fejlődő országoknak szánt segélyeket. ezen kívül - bár ottawa szavakban támogatja a „kereskedelmet, nem segélyt, jelszót - egyre újabb kereskedelmi korlátokkal nehezíti a fejlődő országokból származó áruk behozatalát. az utóbbi időben ezeket a korlátozásokat kiterjesztették a textilárúkra és a cipőkre is. hasonló protekcionista politikát folytatnak a többi fejlett tőkés-országban is, akadályozva a fejlődő országok termékeinek eladását ezeken a piacokon.

Nuu

12.

a kanadai sajtó és az ellenzék felszólította a miniszterelnököt, hogy ezzel kapcsolatban fordítson nagyobb figyelmet a bonyolult kanadai gazdasági helyzetre. a szakértők előrejelzései szerint az új évben csökkenő növekedési ütem, valamint fokozódó infláció és munkanélküliség vár kanadára.

sas fm

11.19 050181 2143

--

sk0017 4 230 mtik1017

andaluz kp

madrid, 1981. január 5. /mti/ - az andaluz kommunista párt, az skp andaluziai szervezete központi bizottsága hétfőn jaénban végetért ülésén nem fogadta el fernando soto főtitkár lemondását, s megerősítette őt tisztségében.

a santiago carrillo és az skp vb támogatását élvező fernando soto december végén a sevillai pártbizottságban támadt nézeteltérései miatt mondott le tisztségéről.

Leh/mh fm

11.28 050181 0434

--

sk0018 4 300 mtik1018

washington - kairó - mogadishu

kairó, 1981. január 5. /mti/ - az egyiptomba irányuló amerikai katonai segélyek nagymérvű növelését fogja javasolni reagan elnöknek henry kissinger, volt amerikai külügyminiszter - adta hírül hétfői számában a kairói al aham. a félhivatalos egyiptomi lap szerint reagan leendő külpolitikai tanácsadója, aki a múlt hét végén fejezte be egyhetes „magánlátogatását”, egyiptomban, tárgyalásai eredményeképpen arra a következtetésre jutott, hogy washington számára kedvezőbb, ha a térségben lévő „baráti országokban”, a rendelkezésére álló katonai létesítmények használatának bővítésére törekszik, ahelyett, hogy csapatainak tartós állomásoztatására rendezkedne be a közel-keleten.

egyiptom a camp davidi megállapodások aláírása után mintegy ötmilliárd dolláros amerikai katonai segélyre kapott ígéretet a carter kormányzattól /a hitelekén vásárolt amerikai fegyverzet szállítása már meg is kezdődött/, s ellentétként légi- és haditengerészeti támaszpontjainak „ideiglenes,„ használati jogával ruházta fel az egyesült államokat.

hasznló „Lehetőségeket,„ biztosít washingtonnak szomália is, amelyet egyiptom - mint badavi hadügyminiszter a hét végén közölte- igen komoly mértékű fegyverszállítványokkal és katonai tanácsadókkal segít. az egyesült államok stratégiai érdekeit kiszolgáló két afrikai állam katonai együttműködésének jelentőségével foglalkozik hétfői számának egy másik cikkében a kairói al ahrám. a lap egyiptom „arab elkötelezettségének,„ jelszavával próbálja igazolni az etiópiai területekre törvénytelenül jogot formáló mogadishui kormánynak nyújtott egyiptomi katonai támogatást, s ugyanebből a sajátos nézőpontból elmarasztalja dél-jement és libiát, amiért az 1977-78-as ogadeni fegyveres konfliktus idején elzárkóztak az elől, hogy a területi integritását védelmező etiópiával szemben az országot megtámadó szomaliai erőket segítsék.

hf/mh pn
12.24 050181 1927

..

sk0019 4 230 mtik1020

vietnam-thaiföld-kambodzsa /1. rész/

hanoi, 1981. január 5. /mti/ - hanoi hétfőn visszautasította azokat a bangkoki jelentéseket, amelyek szerint egy kambodzsai-vietnami vegyes járőr behatolt volna thaiföldi területre és ott összeesapott thaiföldi katonákkal. az elmúlt hét végén a thaiföldi katonai főparancsnokság közlésére hivatakozva olyan hírügynökségi jelentések láttak napvilágot bangkokból, amelyek szerint egy szakasznyi kambodzsai-vietnami járőrcsapat 800 méter mélyen behatolt thai területre, és ott tüzharcot vívott thaiföldi katonákkal, akik közül kettő életét veszítette.

felelős vietnami források az mti tudósítójának azt mondták, hogy „a thai kijelentések koholmányok, és ezeket vietnam teljes mértékben visszautasítja,„ e forrás a bangkoki hisztériakeltést „provokatívnak,„ minősítette, s utalt rá, hogy e közlésekre hivatkozva thaiföld erősítéseket küld a határtérségbe, és fokozza csapatai riadókézsültségét, jóllehet - mint a thaiföldi katonai parancsnokság szóvivője kijelentette - „a határon csend és nyugalom van,„ hanoi értékelők szerint a legujabb vietnam-ellenes thaiföldi

cl

kampány azt a célt szolgálja, hogy feledtesse thaiföld szerepét a pol potista erők kambodzsába való beszivárgási kísérleteiben.

phnom penh és hanoi az elmúlt hetekben mind gyakrabban figyelmeztetett arra, hogy pol potista kommandók thaiföldről, thai tüzérségi támogatással kísérelnek meg behatolni kambodzsába. hanoiiban úgy vélik, hogy bizonyos bangkoki vezető körök e fajta kampányokkal kívánják álláspontjuk elfogadására kényszeríteni azokat az asean-beli erőket, amelyek tartanak kina thaiföldi befolyásának növekedésétől, és nem kívánnak lemondani a vietnammal való párbeszédéről, kompromisszumkeresésről. figyelemre méltó, hogy a bangkoki kampány egybeesik a hétfőn kezdődött manilai asean-tanácskozással, amelyen fő napirendi pontként a kambodzsai helyzet, illetve az asean és vietnam párbeszédét szorgalmazó legujabb hanoi megnyilatkozás szerepel. /folyt./

zi/im ba
13.26 050181 2002

..

sk0020 4 230 mtik1021

vietnam-thaiföld-kambodzsa /2. rész/

a hét végén a nhan dan, a vkp központi lapja kommentárjában azt hangoztatta, hogy „az asean tagállamai és az indokínai országok közötti párbeszéd az egyetlen út a térség problémáinak rendezésére, arra, hogy a feszültséget a jószomszédság váltsa fel,„ a lap értékelése szerint az elmúlt időben mind több asean-beli tényező ismerte fel, hogy a konfrontáció csak kínának kedvez, és a kínai politika, pol pot támogatása vietnam és kambodzsa ellen csak a nehézségeiket fokozza, diplomáciai zsákutcába visz. a nhan dan kommentárja a délkelet-ázsiai feszültségéért kínát, az egyesült államokat, és a bangkoki jobboldali köröket teszi felelőssé. /zalai/

zi/im ba
13.28 050181 0714

cl

..

sk0021 4 230 mtik1022

rövid hírek

team spirit

szöul, 1981. január 5. /reuter/ - „team spirit 81,, fedőnévvel február elejétől kezdve közös hadgyakorlatot tartanak az egyesült államok és dél-korea hadseregének egységei - jelentették be hétfőn szöulban. a két hónapon át tartó hadgyakorlaton mintegy 160.000 koreai és amerikai katona vesz részt.

kolera

johannesburg, 1981. január 5. /ap/ - a johannesburgi natalsspruit kórházban elhunyt 55 éves férfival 17-re emelkedett a dél-afrikai kolerajárvány áldozatainak száma. az új esztendőben már 61 koleras megbetegedést észleltek az országban, legtöbbjükét transvaal tartományban, ahol tavaly október óta dühög a járvány, amely eddig csaknem ezer megbetegedést okozott az országban.

földcsuszamlás

djakarta, 1981. január 5. /reuter/ - mintegy 3000 ember vált hajléktalanná s 150 meghalt, amikor egy felhőszakadás következtében hatalmas mennyiségű sár és sziklatörmelék zúdult le a 3078 méter magas tjeremei hegyről /java szigete/ a hegy lábánál fekvő falvakra. a hatóságok lezárták a környéket, mivel koleraveszélytől tartanak.

renteria, 1981. január 5. /ap/upi/ - az eta kezét gyanítja a spanyol rendőrség az ország első ideai merénylete mögött: ismeretlen tettesek hétfőn két lövéssel meggyilkoltak egy bártulajdonost a baszkföldi renteriában. a férfi néhány nappal ezelőtt eladásra kínálta bárját, mivel több életveszélyes fenyegetést kapott.

avramescu

belgrád, 1981. január 5. /mti/ - 64 éves korában pancsován meghalt mihail avramescu, a jugoszláviai román irodalom legtekintélyesebb képviselője. a két világháború között avramescu több bánáti faluban tanítóskodott. a felszabadulás után az újvidéken megjelenő libertatea szerkesztője volt, műveinek nagy részét szerbhorvát, magyar és szlovák nyelvre is lefordították.

dl/már ba

13.40 050181 1823

-.-

sk0022 4 230 mtik1023

nyugat-berlini szenátus /1. rész/

kocsis tamás, az mti tudósítója jelenti:

nyugat-berlin, 1980. január 5. /mti/ - az ellenzékben levő cdu a város parlamentjének soronkívüli összehívását kívánja az ugynevezett garski-ügy, nyugat-berlin eddigi legnagyobb pénzügyi botránya miatt. az év végén kirobbant 100 milliós nagyságrendű panama, amelynek „vesztése,, elsősorban maga a város, az spd-fdp szenátusi koalíció számos tagjának személyes felelősségét is felveti. a szenátus az ügy kivizsgálására parlamenti vizsgálóbizottság alakítását tervezte a képviselőház első ideai ülésén, január 23-án. a kereszténydemokraták - akik politikai tőkét remélnek kovácsolni a panamából és egyéb, ugyancsak az év végén kirobbant, közpénzekkel is kapcsolatos lakás- és telekbotrányokból - ezt az ügy „altatásának,, tekintik, és a vizsgálóbizottság lehető leggyorsabb létrehozását követelik. és egyben január 15-re akarják előrehozatni a parlament ezzel foglalkozó ülését.

dietrich garski nyugat-berlini építész egy közel-keleti, részben katonai jellegű építési vállalkozás ürügyén 115 millió márkát sikkasztott el azokból a hitelek közül, amelyekért a szenátus hitelbizottsága vállalt kezességet. a botrány megrendítette a szenátus helyzetét, és a nyugat-berlini kormányzat átalakítása elkerülhetetlennek látszik.

az új évben a szenátus elleni támadások kiszélesedtek. a cdu hivatalosan nem vetette még fel ugyan a bizalmi kérdést, de megtette rá a politikai-hangulati előkészületeket. a berliner morgenpost - a nyugat-berlini springer-lap - hétfői számának vezércikkében már egyértelműen arról írt, hogy nyugat-berlinnek „cselekvőképes és szavahihető kormányatra van szüksége, a nagy szenátusi személycsere felesleges,, mivel - a lap szerint - a nyugat-berlini szenátusi koalíció „nem kormányzóképes,,. bírálja a szenátust a polgári sajtónak az a része is, amely általában támogatja a koalíciót, és döntő fontosságúnak bizonyulhat, hogy a szenátus ellen fordult a város legnagyobb tőkés érdekeltségi szerve, az ipari és kereskedelmi kamara /ihk/ is. horst elfe, a kamara elnöke közölte: „engem nemcsak az egyes esetek zavarnak, hanem sokkalta inkább a vezetés általános gyengesége és koncepciónélkülisége,, ami a gazdaságot is veszélyezteti. /folyt./

ko/mh ng

13.44 050181 2283

-.-

sk0023 4 230 mtik1024

nyugat-berlini szenátus /2. rész/

az év végén kirobbant botrányok haladéktalan kivizsgálását és az érintettek felelősségrevonását sürgeti a nyugat-berlini szocialista egységpárt is.

ko mh ng

13.45 050181 0212

--

sk0024 4 230 mtik1025

d,urso - halálos ,,ítélet,,

simó endre, az mti tudósítója jelenti:

róma, 1981. január 5. /mti/ - mint már jelentettük, a ,,vörös brigádok,, terrorszervezet halálra ítélte az elrabolt d,urso főbíró, bűnösnek nyilvánítva foglyukat ,,proletárok lemészárlásában,,.

nem először hangoztat e fajta demagóg szövegeket a hírhedt terrorszervezet mögött meghúzódó agytröszt. mint aldo moro rabságban tartásának utolsó szakaszában, most is azt írták, hogy a halálos ítélet a ,,proletár igazságszolgáltatás,, szükségzerű aktsa, és a ,,leghumánusabb cselekedet,, amelyt ez a rezsim lehetővé tesz számukra. politikai zavarkeltés és ideológiai diverzió szándéka árad legújabb közleményükből is, amely kísértetiesen emlékeztet a moro-gyilkosságot megelőző jelentkezéseikre.

a terroristák ahhoz a feltételhez kötik d,urso életének megkímélését, hogy az olasz lapok, a rádió és a televízió teljes terjedelmükben ismertessék közleményeiket. másrészt a trani és a palmi börtönben fogvatartott társaikra bizták, megerősítik-e d,urso halálos ítéletét. az ő válaszukat is nyilvánosságra kellene hozniok az olasz sajtószerveknek.

a terroristák ultimátuma által felhevített légkörben hétfőn a forlani-kormány a szenátus elé terjesztette tervét a terrorizmus elleni harc fokozására. a belügy- és az igazságügyminiszternek válaszolnia kellett a d,urso-ügy, a trani börtönlázadás és a galvaligi tábornok meggyilkolása közti összefüggésekkel kapcsolatos kérdésekre. ,,megosztott kormány áll a szenátus elé. a vörös brigádok még a kormánytöbbség bizonyos erőire is számítanak céljuk

llé

elérésében,,- írta a L,unitá hétfőn. a kommunista lap szerkesztőségi cikkben utasította a terroristák ultimátumának teljesítését és leplezte le valódi céljukat.

piccoli kereszténydemokrata főtitkár ,,tűrhetetlenek,, minősítette a terrorizmus újabb hullámát. a szociáldemokraták és a republikánusok, a koalíció tagjai határozottságot követeltek a belbiztonságért felelős miniszterektől. az olasz szocialista párt vezetősége hétfőn délelőtt úgy foglalt állást az ügyben, hogy a terroristák közleményében foglalt követeléseket mégcsak figyelembe sem lehet venni. a pártvezetőség ,,megfelelő és sürgős intézkedéseket,, szorgalmazott a terrorizmus letörésére.

se/im ng

13.47 050181 2273

--

sk0025 4 230 mtik1026

afrika- cia

luanda, 1981. január 5. /taszz/ - afrika országaiban jelenleg több, mint 40 székhelye van a cia amerikai titkosszolgálatnak. ezek a kémközpontok felforgató akciókat szerveznek és hajtanak végre ezekben az országokban - írja cikkében a jornal de angola című angolai napilap.

a lap rámutat: a cia olyan szakemberekből toborozza ügynökeit, akik valamilyen együttműködési program keretében tartózkodnak az afrikai országokban, és az egyesült államokban tanuló afrikai diákokat is igyekeznek bevonni a kémtevékenységbe. az amerikai titkosszolgálat tevékenységének fő figyelmét az afrikai államok tömegtájékoztatási eszközeinek ,,megdolgozására,, fordítja. a rágalmakat terjesztő propaganda az amerikai titkosszolgálatok fontos eszköze, amelynek célja a közvélemény megtévesztése és a tények meghamisítása.

az utóbbi években- állapítja meg a lap- a cia fokozott figyelmével kísérte az afrikai földrész helyzetét. a mintegy 400 munkatársat foglalkoztató, langley-ben működő afrikai szakosztály engedélyt kapott arra, hogy létszámát a titkosszolgálat többi osztályának rovására növelje. a cia londoni és párizsi központjában dolgozókat felszólították, hogy az eddiginél tevékenyebben szervezzék és hajtsák végre a titkos akciókat afrikában- írja befejezésül az angolai napilap.

te ba

13.52 050181 1322

. 001

sk0026 4 230 mtik1028

kambodzsai-egyesült államok

hanói, 1981. január 5. /mti/ - „nincs kambodzsai probléma és ezért semmi szükség sincs olyan nemzetközi konferenciára, amelynek feladata a kambodzsai probléma megoldása lenne, - mondották a phnom penh-i vezetők a hét végén rövid kambodzsai látogatást tett amerikai kongresszusi delegációnak. az amerikai küldöttség, amely előzőleg hanoiban is járt, hun sen külügyminiszterrel tárgyalt, és az amerikai politikusokat fogadta pen sovan, a kambodzsai népi forradalmi tanács alelnöke is.

a tanácskozásokon a kambodzsai vezetők - mint az a kiadott közleményben olvasható - leszögezték az ország eltökélt szándékát, hogy megvédje függetlenségét, szuverenitását, területi integritását és forradalmi vívmányait. a kambodzsai vezetők megerősítették azt is, hogy jószomszédi viszonyra törekednek thaifölddel az egyenlőség, az egymás függetlensége, területi integritása tiszteletben tartása, és a belügyekbe való be nem avatkozás elvei alapján. ugyanakkor ismét tudtul adták, hogy a kambodzsai népköztársaság elutasítja a kambodzsával foglalkozó olyan nemzetközi konferenciát, amelyet a közlemény szerint kína és a nemzetközi reakció a kambodzsai belügyekbe való beavatkozásra aknázna ki.

az amerikai kongresszusi képviselők - stephan solarz, a képviselőház ázsiai és csendes-óceáni albizottságának elnöke és joel pritchard - phnom penhből bangkokba utaztak vissza, ahol sajtóértekezletet tartottak. itt solarz azt mondta, hogy „egy kambodzsai rendezés esetén meg kell akadályozni a pol pot-rezsím visszatérését phnom penhbe, de az amerikai törekvések fő céljának a kambodzsából való vietnami csapatkivonás kikényszerítését minősítette. szerinte „a csapatok kivonása után azonnal megszűnne a pol potnak adott támogatás, az amerikai képviselő értesre adta, hogy „az egyesült államok a vietnammal való kapcsolatainak normalizását a kambodzsai csapatkivonáshoz köti, vietnam viszont nem szabhat szerinte feltételeket e viszony normalizálására, jóllehet az egyesült államok nem teljesítette az 1973-as párizsi egyezményben vállalt jóvátételi kötelezettségét.

ami pedig a kambodzsában állomásozó vietnami csapatok ügyét illeti, hanoi és phnom penh a vietnammal és kambodzsával szembeni kínai fenyegetés megszüntetéséhez köti visszavonásukat, de jelezték azt is, hogy a thaiföldi-kambodzsai határhelyezettől függően dönthetnek részleges kivonásról.

z1/im ba

15.09 050181 2412

--

sk0027 4 230 mtik1029

atatürk éve

ankara, 1981. január 5. /dpa/taszsz/ - a török katonai junta musztafa kemal atatürkre, a modern török állam megalapítójára emlékezik. atatürk születésének 100. évfordulója alkalmából a katonai vezetők az 1981-es évet „atatürk évének, nyilvánították.

kenan evren tábornok, a szeptemberi katonai hatalomátvétel óta az országot irányító öttagu nemzetbiztonsági tanács vezetője, más magasrangú személyiségek kíséretében, hétfőn ankarában koszorút helyezett el kemal atatürk mauzóleumában, és a parlamentben ünnepséget rendeztek a nagy államférfi születése 100. évfordulójának alkalmából. az emlékülünnepségen elhangzott beszédében evren tábornok egyebek között kijelentette: a katonák azért ragadták magukhoz szeptemberben a hatalmat, mert az 1923-ban alapított török köztársaságot a kemalizmus útján akarják tartani. a török fegyveres erők történelmi feladata az állam tekintélyének és hatalmának, a törvényes rendnek és a demokráciának a helyreállítása, az anarchia és a terror által megbénított intézmények működőképessé tétele.

pc ng

15.26 050181 1074

--

sk0028 4 230 mtik1030

trybuna ludu - lengyel egység /1.rész/

varsó, 1981. január 5. /mti/ - a lengyelek egységéről ír hétfői számában a trybuna ludu. a lengyel egyesült munkáspárt központi lapja üdvözlí, hogy az utóbbi időben nem voltak újabb munkabeszüntetések, és megszűnt a különféle bérkövetelések eskalációja. az is igaz, hogy 1980 utolsó negyedében a harmadik negyedévhez képest csökkent a termelés, nem mindenütt kielégítő a munkafegyelem, de számos jel arra mutat, hogy egyre többen ismerik fel a stabilizáció, az egység szükségességét.

a változások, a nézetek egyeztetése során a lengyel szocialista államnak erősödnie, nem pedig gyengülnie kell - írja a lap, majd rámutat: az egység ellen fellépő erők, az anarchia megnyilvánulásai, az állam gyengítésére irányuló törekvések lengyelország alapvető érdekei ellen irányulnak. továbbra is egységre kell törekedni, de nem minden áron és nem akárhivel. az olyan „ellenzéki, szocialista-ellenes csoportok, mint a „kor, és társai nem illenek bele ennek az egységnek a kereteibe.

del

a trybuna ludu idézi kuronnak, a „kor,, vezetőjének azt az évekkel ezelőtt elhangzott kijelentését, amely szerint „az országban a politikai ellenzékhez a legkülönfélébb álláspontú és világnézetű emberek tartoznak, akiket azonban összefoglalóan azzal lehet jellemezni, hogy szemben állnak közös ellenségünkkel: az országunkban uralkodó társadalmi-politikai rendszerrel,,. ugyanez a kuron nemrég a „robotnik gdanski,, című illegális kiadványban - figyelmen kívül hagyva a püspöki kar felhívását is - ismételt az állami intézmények aláásása mellett kardoskodott, nem hagyva ki az alkalmat szovjetellenességének hangoztatására. a múlt év december végén a „der spiegel,, -nek adott nyilatkozatában az új szakszervezeteket kuron „az államhatalomtól kiharcolt alternatív erőnek,, nevezte, amely „sakkban tarthatja,, a lengyelországi szocialista rendszert. /folyt./

kn/im ba bj

15.36 050181 1923

--

sk0029 4 230 mtik1031

trybuna ludu - lengyel egység /2.rész/

ezek és az imperialista felforgató központok által támogatott más erők arra törekednek, hogy a „szolidaritást,, - annak alapszabályával ellentétben - egyfajta ellenzéki politikai szervezetté tegyék. „nem szükséges bizonyítani, hogy a társadalmi renddel és a nyárvégi megállapodások tartalmával ellentétes tendenciák egyértelműen az állam, a társadalom egysége ellen irányulnak, és a szocialista-ellenes eszkaláció megnyilvánulásai,, - hangsúlyozza a lemp központi lapja.

kn/im ba bj

15.38 050181 0546

--

sk0030 4 230 mtik1032

kambodzsa - sereica

hanói, 1981. január 5. /mti/ - a sereica elnevezésű reakciós kambodzsai szervezet több, mint 400 fegyverese fellázadt egy thaiföldi katonai táborban, és visszatért kambodzsába - közölte az spk kambodzsai hirügynökség. a fegyveresek a sereica főparancsnoksága alatt álló különböző egységekhez tartoztak, és a chum rum thmei táborban állomásoztak thaiföldön. velük együtt tértek haza családtagjaik és azok, akiket arra kényszerítettek, hogy a katonai bázis környékén éljenek.

a phnom penh-i jelentés szerint összesen legalább ötezer fegyverest és civil hazatérőt fogadtak a thaifölddel határos battambang tartomány hatóságai. teherautókkal szállították el őket a határról, élelmiszert és használati cikkeket bocsátottak rendelkezésükre. a múlt hét végén battambang népi forradalmi tanácsának alelnöke látogatta meg a visszatérteket, és azt mondta, hogy a kambodzsai népi forradalmi tanács a nemzeti egység és megbocsátás politikáját követi. az spk szerint a sereica egykori, most hazatért tagjai közül többen úgy vélekedtek, hogy „hamarosan sok más társuk is követi őket,,.

zi/im ba

15.46 050181 1129

--

sk0031 4 230 mtik1033

kina - szovjet folyóirat /1.rész/

moszkva, 1981. január 5. /mti/ - terjedelmes tanulmányban foglalkozik kina jelenlegi gazdasági és belpolitikai helyzetével a világgazdaság és a nemzetközi kapcsolatok /memo/ című szovjet folyóirat legújabb száma.

mint a cikkíró rámutat, az utóbbi időben világszerte, s kinában is heves viták vannak az ország társadalmi-gazdasági fejlődésének távlatairól. a pekingi vezetés politikáját továbbra is a gazdasági, politikai, társadalmi és ideológiai laviroztatás jellemzi, az a törekvés, hogy valamilyen módon stabilizálják az ország helyzetét, csökkentsék a társadalmi feszültségeket, leküzdjék a hatalmas gazdasági problémákat. nyilvánvalóvá vált, hogy tökéletesen kudarcot vallott a „társadalmi fejlődés mao-féle modellje,, amelyet „a marxizmus-leninizmus csúcspontjának,, kiáltottak ki.

M

a mai pekingi vezetés kénytelen belátni, hogy az ország súlyos gazdasági helyzetbe került. ezért nagyarányú gazdasági kísérleteket hajtanak végre, s - jóllehet korlátozott mértékben - hajlandók beismerni a korábban elkövetett hibákat, és megpróbálják kijavítani azokat. az új irányvonal azonban nemcsak megőrzi a régi ellentmondásokat, hanem újabbakat is támaszt. a hangsúlyt ugyanis egyes, a kulturális forradalom idején felszámolt gazdaságszervezési formák ujjaélesztésére, s ezzel egyidejűleg a szocialista társadalomtól idegen gazdasági módszerek aktív alkalmazására helyezik. a pekingi vezetők hajlanak a szocialista és a kapitalista gazdálkodási rend egyes elemeit egyesítő „vegyes gazdálkodás”, felé, ösztönzik a nyugati tőke beáramlását és a magánvállalkozásokat. mindez együttesen azzal a veszéllyel jár, hogy további bomlás fenyegeti a kínai társadalom alapjának szocialista elemeit, az ország véglegesen eltávolodik a szocialista távlatoktól, s még inkább a nyugati gazdasági és politikai vonzásába kerül.
/folyt./

it/zsa ba bj

16.07 050181 1890

--

sk0032 4 230 mtik1034

kína - szovjet folyóirat /2.rész/

a kínában bevezetett gazdasági intézkedések és reformok bizonyos mértékben elősegítik a gazdaság felélénkülését, azonban mit sem változtatnak a pekingi vezetés szocialistaellenes és népellenes belpolitikáján, amelynek elsőrendű célja továbbra is a hadiipari potenciál növelése. kína katonai kiadásai nagymértékben meghaladják a polgári célokra fordított összegeket. míg az ország az egy főre jutó nemzeti jövedelem szerint a 125. -, addig a katonai kiadások nagysága szerint a 3. helyen áll a világon. a súlyos gazdasági problémákkal, a válságjelenségekkel foglalkozó irások és hivatalos nyilatkozatok egyaránt a „nagy ugrás”, s a „népi kommunák”, politikáját, a kulturális forradalom maradványait hibáztatják, s szót sem ejtenek a pekingi vezetés nagyhatalmi, hegemónista céljait támogató erőltetett militarizálás káros hatásairól.

a politikai és ideológiai változások is nagymértékben demagóg jellegűek. az „egység és stabilitás, demokrácia és törvényesség”, fontosságát hangoztató nyilatkozatok leple alatt folytatódik a hadseregre támaszkodó vezetés pozíciójának megszilárdítása. minden szinten folytatódnak a tisztogatások, az ellenzékkel és a kormányellenes erők tevékenységével szimpatizálókkal szemben megtorlásokat alkalmaznak.

al

egyes nyugati vélemények szerint belpolitikai téren peking „radikális módon visszafordul a szocializmushoz”, néhány új jelenség valóban megfigyelhető: a „nagy proletár kulturális forradalmat”, ma már „hatalmas katasztrófaként”, értékelik, számos egykori vezetőt rehabilitálnak, s bírálják egyes maoista téziseket. a munkásosztály azonban továbbra sem tölt be vezető szerepet a társadalomban, peking belpolitikájának tartalma pedig változatlanul szocialistaellenes, imperialistabarát. a kínai vezetők egyébként hivatalos nyilatkozataikban nem is próbálják leplezni, hogy nincs szándékukban felülvizsgálni népellenes politikájuk alapelveit. a hatalom továbbra is egy szűk csoport kezében van, s a társadalmi-politikai életben bekövetkezett kisebb változások nem érintik a rendszer lényegét, csak arra szolgálnak, hogy növeljék életképességét, s gyengítsék a tömegek elégedetlenségét. /folyt./

it/zsaba bj

16.11 050181 2212

--

sk0033 4 230 mtik1035

kína - szovjet folyóirat /3.rész/

a kínai belpolitikai rendszer tehát továbbra is megőrzi korábbi jellemzőit. az újdonság mindössze annyi, hogy növekszik az államapparátus jelentősége, s ezzel párhuzamosan csökken a maoista párt szerepe. a katonák pedig, akik megőrizték vezető pozícióikat, inkább a színpad mögött tevékenykednek, nem gyakorolnak közvetlen hatást az egyes döntések elfogadására és megvalósítására - írja a szovjet külpolitikai folyóirat.

it/zsa ba bj

16.12 050181 0491

--

sk0034 4 230 mtik1036

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai ks0010 mtik1010 számú, irán című hírünk 3. bekezdésének 8. sorában a szöveg helyesen:

...ürügyet szolgáltathatnak bármilyen irán elleni...stb.

im
16.12 050181 0239

--

sk0035 4 230 mtik1037

szocialista közösség - kommuniszt cikk

moszkva, 1981. január 5. /taszsz/ - a szocialista közösség országainak az elmúlt évtizedben elért eredményeit elemzi a kommuniszt, az szkp kb folyóirata, legutóbbi számában.

a cikk megállapítja, hogy a kgst tagországai a 70-es évek alatt kiegyensúlyozott gazdasági fejlődést mutattak: termelő kapacitásuk csaknem megkétszereződött, az egy főre jutó reáljövedelem átlagosan 50 százalékkal nőtt. ezt annak ellenére sikerült elérni, hogy a kgst országainak sokféle nehézséggel kellett szembenéznük, így például a munkaerőtartalékok kimerülésével, a tökéletes exportlehetőségek korlátozódásával, a mezőgazdaságot sújtó rossz időjárással, a belső lehetőségek és tartalékok nem megfelelő kihasználásával. ennek következtében részlegesen lassult a termelés növekedési üteme, s nehezebb feladattá vált az életszínvonal emelése.

a cikk nagy figyelmet szentel a szocialista közösség országai egyeztetett külpolitikájának, hangsúlyozva, hogy a szocialista országok a nehezebbé vált nemzetközi helyzetben is elveikhez híven, jószándékkal és konstruktív szellemben tesznek kezdeményezéseket a párbeszéd folytatására. a cikk az egyeztetett külpolitika hatékony eszközének nevezi a varsói szerződés szervezetét, amely nagy szerepet játszik az európai béke megőrzésében, a szocialista közösség biztonságának megvédelmezésében.

a kommuniszt cikke felhívja a figyelmet arra az aknamunkára, amelyet agresszív imperialista körök pár hónapja Lengyelország ellen fejtenek ki, s megállapítja: Lengyelországban tartóssá vált a politikai válság, amelynek súlyos negatív következményei vannak.

cd

bonyolítják a helyzetet a nyílt szocialistaellenes tevékenységet folytató - nyugati felforgató szervezetekkel kapcsolatban álló - ellenforradalmi csoportok, amelyek felelőtlen sztrájkokkal alá akarják ásni a szocialista közösség biztonsága és az európai enyhülés szempontjából nagy jelentőségű ország szocialista rendjét.

dl mj bj

16.20 050181 1977

--

sk0036 4 230 mtik1038

haig /1. rész/

washington, 1981. január 5. /mti/ - „példátlanul nehéz évtizedet,, jósol a nemzetközi politikában és már a kezdet kezdetén igyekszik a szovjetunióra háritani minden felelősséget alexander haig, az egyesült államok hivatalba lépő külügyminisztere.

haig hétfőn az abc amerikai televíziós állomásnak nyilatkozott abból az alkalomból, hogy a kongresszus ezen a héten kezdi meg az új amerikai kormány tagjai kinevezésének jóváhagyását megelőző meghallgatásokat.

ennek az eljárásnak egyik nagy érdeklődéssel várt mozzanata lesz a designált külügyminiszter viselt dolgainak közelebbi vizsgálata. hétfői jelentések szerint carter elnök engedélyezte a szükséges titkos archiv-anyagok kiadását a szenátusi vizsgálathoz. alan cranston demokrata szenátor közölte: a demokrata párti ellenléket elsősorban haignek a watergate-botrány eltussolásában, a kambodzsa elleni bombatámadásokban és nixon volt elnök bírósági eljárás alóli mentesítésében játszott szerepe érdekl. cranston hozzátette: maga is valószínűnek tartja, hogy a szenátus végülis megerősíti állásában nixon volt személyzeti főnökét.

a kijelölt külügyminiszter hétfői nyilatkozatában igen magabiztosnak mutatkozott a multat illetően, és kifejezetten hidegháborus izü fejtegetésekbe bocsátkozott a jövőre vonatkozóan. „országunk a történelemben példátlanul veszélyes évtizednek néz elébe,, - állította, majd kijelentette, hogy az egyesült államok „hatalmas fölényt élvez politikai, gazdasági és biztonsági eszközök

cd

kül

- 30 -

1981.01.05.

tekintetében,, amelyek - ,,természetesen,, - arra szolgálnak, hogy
,,hatékonyan szembeszálljon a növekvő szovjet aktivitással,,.
/folyt./

br/jp ng

16.45 050181 1672

-. -

sk0037 4 230 mtik1039

haig /2.rész/

egy kérdésre válaszolva haig védelmébe vette az egyesült államok
allende chilei kormányának megdöntésében játszott szerepét, és nem
zárta ki a chileihez hasonló titkos felforgató akciókat az amerikai
külpolitika eszközei közül: ,,természetesen vannak helyzetek,
amelyekben az amerikai nép létérdekei rendkívüli intézkedéseket
követelnek,, - állította.

br/jp ng

16.45 050181 0397

-. -

sk0038 4 230 mtik1040

afganisztán

uj-delhi, 1981. január 5. /taszsz/ - anahita ratebzd, az afgán
demokratikus köztársaság indiában tartózkodó oktatási minisztere
felszólította pakisztánt és iránt, hogy afganisztán képviselőinek
részvételével kezdjenek tárgyalásokat a vitás kérdések békés
rendezéséről. az indiai országos nőszövetség x. kongresszusán
részvevő miniszterasszony a ,,patriot,, című indiai lap
tudósítójának adott nyilatkozatában elítélte a reakciós erőknek az
afgán belügyekbe való beavatkozását, s rámutatott, hogy az
afganisztánba betörő, s fegyveres felforgató akciókat végrehajtó
ellenforradalmi bandák kiképzésére 50 tábort létesítettek
pakisztánban.

Al

L
kül

- 31 -

1981.01.05.

a miniszterasszony hangsúlyozta, hogy hazájának politikai
helyzetét az elmúlt egy esztendőben a stabilizálódás jellemezte, az
ellenforradalom fő erőit felszámolták, és a kormány teljes mértékben
ura a helyzetnek.

a szerkesztőségek tájékoztatására

/afp/ap/upi/dpa/ - a miniszterasszony a patriot című lapnak
adott nyilatkozatában kijelentette, hogy kormánya 1981. tavaszán
parlamentari választásokat akar tartani az ország valamennyi
tartományában. az indiai kormány szóvivője közölte, hogy a
miniszterasszony tájékoztatta indira gandhi kormányfőt afganisztán
belső helyzetéről, a helyzet normalizálásáról, s arról, hogy
kormánya az ensz képviselőjének részvételével tárgyalásokat javasol
pakisztánban és iránban a vitás kérdések politikai uton történő
rendezése céljából. a miniszterasszony átadta indira gandhinak
babrak karmal üzenetét. a szóvivő ,,udvariassági látogatásnak,,
minősítette a 40 perces találkozót, azonban nem nyilatkozott arról,
hogy indiai részről mi hangzott el a tárgyaláson. agha sahi
pakisztáni külügyminiszter szombaton felkérte kurt waldheim
ensz-főtávkárt, hogy jelöljön ki egy ensz-megbízottat, akinek
részvételével tárgyalásokat folytathatnak egyrészt pakisztán és
irán, másrészt pedig az afganisztáni népi demokratikus párt
képviselői.

ti ba bj

16.49 050181 2068

-. -

sk0039 4 230 mtik1041

miterrand - giscard /1. rész/

párizs, 1981. január 5. /mti/ - élénk feltűnést keltett
párizsban az első ideai közvéleménykutatási mérleg, mert az első
izben jelzi francois miterrand előnyét giscard d,estaing-nel, a
hivatalban levő államfővel szemben az április-májusi
elnökválasztások második fordulójában. a december utolsó hetében
végzett felmérés szerint a megkérdezettek 51 százaléka adta volna
voksát a szocialista párt első titkárának és csak 49 százaléka
giscard d,estaingre. egy hónappal korábban ugyanez a
közvéleménykutató intézet még 58:42 arányban giscard előnyét mutatta
ki.

kül

- 32 -

1981.01.05.

noha a felmérés értékét több tényező is viszonylagossá teszi /giscard d, estaing még nem jelentette be, hogy jelölteti magát, ugyanakkor mitterrand most aratja le pártján belüli vetélytársát, michel rocard felett aratott győzelmének gyümölcseit, stb./, az eredmény mindenképpen azt jelzi, hogy az elnökválasztási csata keményebbé vált és a jelenlegi elnök várható kényelmes győzelmét jósló felmérések megtévesztőek voltak.

giscard d, estaing népszerűségének gyors csökkenését az év végén valamennyi közvéleménykutatás kimutatta - ez nem utolsósorban a nehéz gazdasági helyzet eredménye. az infláció tavaly csaknem 14 százalékos volt, ami a stabilizációs politika kudarca a közvélemény szemében, a munkanélküliség ugyanakkor 1,6 milliós rekordszintet ért el. a szocialista vezető az elégedetlenség hulláma emeli ismét olyan jelöltté, aki tényleges esélyekkel rendelkezik. /folyt./

bd/zsa ng

17.02 050181 1506

.-

sk0040 4 230 mtik1042

mitterrand - giscard /2.rész/

a Le quotidien de paris hasábjain megjelent közvéleménykutatási eredmény tanúsága szerint az elnökválasztás második fordulójában mitterrand megkapná az első forduló kommunista szavazóinak és a gaullista szavazók felének, illetve negyedének voksait. a francia kommunisták és szocialisták heves vitája ellenére az ötmillió kommunista választói tömb jórésze a felmérés szerint mitterrandra szavazna, ha vele szemben giscard d, estaing állna.

a kommentátorok ugyanakkor óvnak attól, hogy a felmérésből tulzolt következtetéseket vonjanak le az érdekeltek. az eredmények változnak majd a kampány során, amikor a jelöltek sorra „bedobják kalapjukat”, a megfigyelők szerint giscard d, estaing szándékosan tartózkodik az „előkampánytól”; az elysée-palota választási stratégiái szerint nem teljesen negatív jelenség, ha néhány aggasztó statisztika figyelmezteti az államfő híveit, hogy nem várhatják ölbetett kezekkel az újjáválasztást. így várható, hogy giscard d, estaing csak valamikor márciusban jelenti be döntését: újévi köszöntőiben semmiféle utalást nem tett az elnökválasztásra.

bd/zsa ng

17.05 050181 1147

kül

- 33 -

1981.01.05.

sk0041 4 230 mtik1043

portugál kormány - eanes

liszabon, 1981. január 5. /upi/ap/ - antonio ramalho eanes portugál államfő hétfőn „elvi”, jóváhagyását adta a dél-európai ország új kormányára. a francisco pinto balsemao vezette 17 tagú kabinet pénteken teszi le a hivatali esküt.

az elnök hétfőn fogadta balsemaot a belem-palotában, és a designált miniszterelnök az államfőtől távozásban közölte, hogy eanes „elvb”, elfogadta a kormánytagok listáját.

a balsemao megalakította kormány többségében a közép-jobboldali demokratikus szövetség koalícióhoz tartozó három párt képviselőiből áll. az 1974-es portugál politikai fordulat óta ez lesz a dél-európai ország 13. kabinetje. új kormány alakítása azért vált szükségessé, mert decemberben repülőszerencsétlenségben életét veszítette az addigi miniszterelnök, francisco sá carneiro.

rp ng

17.06 050181 0850

.-

sk0042 4 230 mtik1044

afganisztán - 2.

uj-delhi, 1981. január 5. /taszsz/ - indira gandhi miniszterelnök-asszony hétfőn uj-delhiben fogadta anahita ratebzadot, az afganisztáni népi demokratikus párt kb politikai bizottságának tagját, a kormány oktatási miniszterét.

az afgán miniszterasszony átadta az india kormányfőnek babrak karmal üzenetét, amelyben - mint a pti indiai hirügynökség jelentette - a párt központi bizottságának főtitkára, a forradalmi tanács elnöke, miniszterelnök, hangsúlyozta, hogy kormánya az ensz képviselőjének közvetítésével és jelenlétével kész részt venni azokon a tárgyalásokon, amelyeket pakisztán és irán képviselőivel folytatnának a térség feszültsége politikai rendezésének kérdéseiről.

ti ai pk

17.45 050181 0735

.-

l
kül

- 34 -

1981.01.05.

sk0043 4 300 mtik1045

d,urso - olasz kormány

róma, 1981. január 5. /mti/ - virginio rognoni belügyminiszter elnökletével hétfőn rendkívüli ülést tartott az olasz belbiztonsági felelősök tárcaközi tanácsa, amelynek tagja a rendőrfőnök, a csendőrség országos parancsnoka és a belbiztonsági szolgálat vezetője. a kiadott közlemény szerint „összehangolták a teendőket a legutóbbi terrorakciókkal kapcsolatban,,. a római rendőrfőnök megtiltotta az ujfasiszta párt január 7-re tervezett tüntetését.

adolfo sarti igazságügyminiszter a szenátusban napirendre tűzött vitában fejtette ki a kormány álláspontját a d,urso-ügyről, a trani börtönlázadásról, s galvaligi csendőrtábornok meggyilkolásáról. bejelentette: mindent elkövetnek a semmitőszéki bíró kiszabadításáért, és a terroristák nem számíthatnak arra, hogy követeléseiket teljesítik. a miniszter szavaiból megfigyelők arra következtetnek, hogy az olasz hatóságok elutasították a vörös brigádok ultimátumát. az viszont még nem világos, vajon sikerült-e felderíteniük a terroristák rejtékhelyét, s tudják-e, hogy hol tartják fogva d,ursót.

se mp pk

17.47 050181 1103

--

sk0044 4 230 mtik1046

izraeli támadás

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

beirut, 1981. január 5. /mti/ - az izraeli légierő hétfőn reggel bombatámadást hajtott végre a dél-libanoni haszbaja város ellen. a bombázás következtében súlyos anyagi károk keletkeztek, de halálos áldozatokról nem érkezett jelentés.

közben a palesztinai felszabadítási szervezet azzal a kéréssel fordult a nemzetközi vöröskereszthez, hogy járjon el az izraeli kormánynál a karácsonykor megölt öt palesztin gerilla izraelbe hurcolt holttestének kiadatása végett. mint már jelentettük, egy izraeli rohamosztag tagjai libanoni területen gyulékony folyadékkal lelöcsökték, majd felrobbantották az egymásra rakott holttesteket. bár izraeli cáfolni próbálja a holland ensz-katonák jelentését, az ensz-parancsnokság vizsgálata teljes mértékben igazolta a szemtanuk

kül

- 35 -

1981.01.05.

állítását. emanuel erskine tábornok, a libanonban állomásozó ensz-csapatok főparancsnoka az ügyben találkozót kért rafael ejtan tábornoktól, az izraeli vezérkari főnöktől.

abu ijad /szalah khalaf/, a pfsz végrehajtó bizottságának tagja ba,albeki beszédében azzal vádolta a libanoni jobboldal vezetőit, hogy egyezséget kötöttek izraellel, amely szerint hozzájárulnak negyedmillió palesztin menekült végleges libanoni letelepítéséhez, feltéve, hogy előzetesen lefegyverzik őket. /a libanonban élő palesztin menekültek számát öt-hatszáz ezerre becsülik./

bz/ve pl

17.52 050181 1415

--

sk0045 4 300 mtik1047

kuba - usa - granma

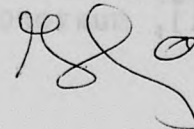
havanna, 1981. január 5. /mti/ - csak a szuverenitás, a jogos érdekek, a nép nemzeti érzelmeinek elismerése és tiszteletben tartása alapján rendezhetők a kubai-amerikai kapcsolatok. a kubai kormány véleménye szerint a kubai-amerikai diplomáciai viszony helyreállítható, ha az egyesült államok kormánya megérti és elismeri ezeket az alapelveket - állapította meg a hétfői granma a két ország közötti hivatalos kapcsolat megszakításának huszadik évfordulójára emlékező kommentárjában.

a kubai kp orgánuma - az elmúlt husz esztendőre visszatekintve - leszögezte: a fenyegetések washington által alkalmazott politikája a forradalmi folyamat erősödését és megszilárdítását hozta, a mindenkori amerikai kormányzatok szándékával éppen ellentétes hatást ért el. érvényes ez a mostani időszakra is - utalt a kommentár az új amerikai kormányzat közelgő hivatalbalépésére.

a granma megismételte fidel castronak a kubai kp második kongresszusa elé terjesztett beszámolójában elhangzott megállapítását, amely leszögezte: „ha az egyesült államok olajágot kínál, nem utasítjuk vissza. amennyiben folytatódik az agressziók és fenyegetések politikája, energikusan válaszolunk,,.

fp ai pk

17.54 050181 1225

--

L
kül

- 36 -

1981.01.05.

sk0046 4 300 mtik1048

colombo - olasz helyzet

róma, 1981. január 5. /mti/ - emilio colombo olasz külügyminiszter a milánói il giorno című lapnak adott nyilatkozatában kijelentette: „olaszország csak úgy töltheti be nemzetközi szerepét, ha belső helyzete szilárd. árt itália nemzetközi politikájának és kezdeményező képességének, hogy szüntelenül kétségbe vonják belső egyensúlyát, a kormányzövetségek tartósságát és működőképességét.,,

a kereszténydemokrata miniszter az ország nemzetközi sulya szempontjából életbevágóan fontosnak nevezte a belpolitikai helyzet megszilárdítását. aggodalmának adott hangot, hogy egyesek újabb rendkívüli parlamenti választás lehetőségét fontolgatják. ez - mondotta - káros lenne a demokratikus intézményekre. azt is kijelentette, hogy lát más megoldást az ország kormányozhatóságának biztosítására, mint a jelenlegi kormánykoalíciót.

se/zsa mp pk

17.55 050181 0889

-. -

sk0047 4 230 mtik1049

orosz tél- fesztivál /1.rész/

kis csaba, az mti tudósítója írja:

moszkva, 1981. január 5. /mti/ - a kreml kongresszusi palotájában rendezett diszelőadással ért véget hétfőn moszkvában az immár 17. alkalommal megrendezett nagyszabású kulturális seregszemle, az orosz tél fesztivál. a december 25-i megnyitó előadástól, a nagy színházosztakovics-premierjétől - ekkor újította fel a világhírű orosz zeneszerző katyerina izmajlova című operáját a színház együttese - a szovjet főváros szinte valamennyi színházában, hangversenytermében egymást követték a gálaműsorok, a neves moszkvai és más szovjet művészek, művészegyüttesek fellépésével megtartott előadások. az idén a sokszázezer főnyi szovjet közönséggel együtt mintegy harmincezer külföldi vendég tekintette meg a műsorokat.

a fesztivál központi helyére az orosz és a szovjet zeneművészet és színházművészet jelentős alkotásai kerültek. a nagy színházban és a kreml kongresszusi palotájában glinka, csajkovszkij, muszorgszkij,

kül

- 37 -

1981.01.05.

rimszkij-korszakov, prokofjev, hacsaturján, scsedrin operái és balettjei kerültek a közönség elé. a hangversenyeken ugyancsak az orosz és a szovjet muzsika szerepelt, de a koncertek műsorán ott volt a világ zeneirodalmának számos jelentős alkotása is. moszkva második operaháza, a sztanyiszlavszkij-nyemirovics dancsenko színház egy új balettet, nykolaj pejko zeneszerző „jeanne d,arc legendája,, című művét mutatta be a fesztivál idején.

a prózai színházak a csaknem két hetes időszakban általában legjobb, legnépszerűbb alkotásaikat tüzték a műorra - az előadások zsufolt nézőtér előtt mentek végbe. nem volt könnyű jegyet szerezni a különböző népi együttesek, a világhírű kórusok előadásaira sem, hiszen olyan kedvencek léptek fel a műsorokon, mint az alekszandrov- és a pjatnyickij együttes, az örmény állami népi táncegyüttes és az alma ata-i modern balettegyüttes. a zenekari hangversenyek mellett a koncertpódiumra léptek ismert szovjet zeneművészek, előadóművészek is. /folyt./

ki/im pk

18.02 050181 2014

-. -

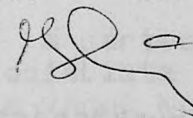
sk0048 4 230 mtik1050

orosz tél fesztivál /2.rész/

a szovjet fővárosban a legközelebbi hasonló nagyszabású művészeti fesztivált májusban rendezik meg. a „moszkvai csillagok, fesztivállal párhuzamosan elsősorban tartják meg a modern zene seregszemléjét, nagyhirű külföldi művészek közreműködésével. a modern zenei fesztivál keretében emlékeznek meg moszkvában bartók béla születésének századik évfordulójáról.

ki/im ai pk

18.03 050181 0421

-. -

L
kül

- 38 -

1981.01.05.

sk0049 4 300 mtik1051

munkáspárt - afganisztán

László balázs, az mti tudósítója jelenti:

London, 1981. január 5. /mti/ - az afgán kormány meghívására három brit munkáspárti képviselő indul kabulba, hogy tanulmányozza az ország belső helyzetét. egy év óta ez az első eset, hogy nyugati törvényhozók látogatnak az ázsiai országba, miután ott a szovjetunió segítségével sikerült gátat vetni a népi rendszer elleni külső és belső felforgatásnak.

a három baloldali képviselő útját az afganisztán barátai nevű brit baráti társaság szervezte. mióta az utazás terve nyilvánosságra került, jobboldali politikusok szüntelen gyalázkodása kíséri, hiszen egy éve angliában is - mint az egész nyugaton - szakadatlanul folyik a szovjetellenes uszítás afganisztán miatt.

a csoport egyik tagja, allan roberts így nyilatkozott erről: „egyeseknek nyilván jólesik, ha fokozzák a hidegháborút.„ hozzátette, hogy a nyugati sajtó kampánya pakisztánból és indiából küldött másod-, sőt harmadkézből származó híreszteléseken alapul, és ideje, hogy valaki saját szemével győződjék meg róla, mi is a helyzet valójában afganisztánban. a képviselők úgy fogadták el az afgán kormány meghívását, hogy megnézhetnek mindent, amit akarnak.

frank hoolley, a munkáspárt parlamenti külügyi csoportjának tagja támogatta a csoport utazását: „minél többen mennek el afganisztánba és néznek szét, annál jobb. van szemük és fülük, hogy lássanak és halljanak.

Lb/ve mp pk

18.18 050181 1453

.-.

sk0050 4 230 mtik1052

pártértekezletek a Lengyel hadseregben

varsó, 1981. január 5. /mti/ - a Lengyel egyesült munkáspárt központi bizottságának hetedik plénumát követően országszerte, így a Lengyel néphadsereg pártszervezeteiben is folytatódnak a tanácskozások. mint a trybuna ludu írja, a néphadsereg pártszervezeteinek értekezletein támogatásról biztosítják a szocialista megújulási folyamatot. a felszólalók egyetértenek a

hep o

kül

- 39 -

1981.01.05.

konfliktusok politikai eszközökkel való megoldásával, ugyanakkor kifejezik nyugtalanságukat is amiatt, hogy Lengyelország néhány körzetében még vannak társadalmi feszültségek. hangsúlyozzák az államhatalom erősítésének szükségességét, és azt, hogy szembe kell szállni a szocialista rend alapjai ellen irányuló próbálkozásokkal.

a trybuna ludu emlékeztet rá, hogy a Lengyel néphadsereg egész története szorosan összefonódik a szocializmussal. az elmúlt évtizedek során a katonák nemcsak kiképzési feladataikat teljesítették, hanem tevékeny részt vállaltak az építőmunkában, számtalanszor nyújtottak segítséget az iparban, a mezőgazdaságban, a szállításban.

a Lengyelországi eseményeket a nato hidegháborús hisztéria szítására használta fel. „a válasz erre csakis a szocialista közösség országainak egysége lehetett.„ - írja a lemp központi lapja, majd rámutat: „országunk, amely megbízható részvevője a varsói szerződésnek és a kgst-nek, megerősítette, hogy Lengyelország politikailag, katonailag és gazdaságilag egyaránt a szocialista világrendszer része volt, és az is marad. ez ugyanis létünk alapfeltétele.„

kn/zsa ai pk

18.24 050181 1567

.-.

sk0051 4 300 mtik1053

nyugat-berlini szep

kocsis tamás, az mti tudósítója jelenti:

nyugat-berlin, 1981. január 5. /mti/ - a nyugat-berlini szocialista egységpárt hétfőn nyilvánosságra hozta és vitára bocsátotta a párt 1981. május 15-17-re összehívott vi. kongresszusa irányelveit.

a pártkongresszus elé kerülő egyik okmány „a nyugat-berlini szocialista egységpárt és a 80-as évek követelményei„ címet viseli, s a város kommunistáinak álláspontját fogalmazza meg a békéért, biztonságért, demokráciáért és a társadalmi haladásért vívott harc jelen szakaszában.

a nyugat-berlini szep a német munkásmozgalom több mint százéves küzdelmének hagyományaira építve alapvető feladatának tekinti a 80-as években, hogy nyugat-berlin a békét szolgálja, hogy megvédjék

hep o

L
kül

- 40 -

1981.01.05.

és kiterjesszék a nagytőke és annak politikai érdekképviselői által veszélyeztetett szociális és demokratikus jogokat, a nép szabadságjogait, hogy a városban a munkásosztály és a többi demokratikus erők javára változzanak az erőviszonyok. a párt a sikeres harc legfontosabb előfeltételének a munkásosztály akcióegységének helyreállítását és megszilárdítását tekinti, s a város polgárainak széles demokratikus összefogása érdekében lép fel.

a nyugat-berlini kommunisták belpolitikai téren a munkahelyek megóvását, nemzetközi vonatkozásban pedig az enyhülést és a leszerelést szolgáló érdemi lépések ösztönzését teszik az első helyre. a párt meghatározó fontosságot tulajdonít a nyugat-berlinre vonatkozó négyoldalú egyezmény, az ndk-val kötött szerződések és egyezmények szigorú betartásának, s annak, hogy megszűnjenek a kísérletek, amelyek a várost az nszk-ból akarják kormányozni. követeli: vessenek véget minden próbálkozásnak, hogy a várost újból frontvárossá tegyék. a párt arra törekszik, hogy nyugat-berlin normális kapcsolatokat tartson fenn az ndk-val és a többi szocialista országgal.

ko/ve mp pk

18.29 050181 1891

-. -

sk0052 4 230 mtik1054

al-baath - kissinger

damaszkusz, 1981. január 5. /afp/ - az al-baath című damaszkuszi napilap hétfői számában azzal vádolta henry kissinger volt amerikai külügyminisztert, hogy „reagan elnök számára olyan utat egyenget a közel-keleten, amely lehetővé teszi az erő alkalmazását az amerikai politikát ellenző térségbeli országokkal szemben.”

a lap szerint szoros összefüggés van kissinger jelenlegi izraeli utja és haig kijelölt amerikai külügyminiszter, valamint rafael ejtan tábornok, az izraeli fegyveres erők vezérkari főnöke legutóbbi fenyegető hangú nyilatkozatai között. haig az erőpolitika alkalmazását pártolta, míg ejtan szíria és a palesztin ellenállási mozgalom ellen intézett kirohanást.

Handwritten signature

L
kül

- 41 -

1981.01.05.

a szíriai lap a továbbiakban rámutat: „ejtan tábornok szíria elleni támadásai valójában nem jelentenek mást, mint burkolt amerikai fenyegetést. szíria eltökélt szándéka, hogy szembeszáll az izraeli provokációkkal.”

ág pl pk

19.05 050181 0961

-. -

sk0053 4 230 mtik1055

varsói tanácsülés

varsó, 1981. január 5. /mti/ - a varsói vajdaság társadalmi-gazdasági helyzetéről, az évi terveiről tárgyalt hétfőn a varsói fővárosi tanács. az elhangzott tájékoztató szerint a lakásépítési és az iparfejlesztési programot a tavalyi szinten tartják. csökkentik a beruházásokat, a kommunális létesítményekhez viszont a korábbinál nagyobb anyagi támogatást nyújtanak a vajdaságban.

az ülésen alojzy karkoszkát - saját kérésére - felmentették a fővárosi tanács elnökének tisztéből, és helyébe mieczyslaw szostek pártonkívüli orvosegyetemi docenst választották.

kn ai pk

19.10 050181 0614

-. -

sk0054 4 230 mtik1056

rövid hírek

vasuti szerencsétlenség

madrid, 1981. január 5. /ap/ - legalább tizen életüket veszítették és mintegy 25 személy megsebesült, amikor hétfőn egy személyvonat madridtól 45 kilométerre északra összeütközött egy mozdonyal. a jelentések szerint a személyvonat vezetője a tiltó jelzést figyelmen kívül hagyva futott ki a nyílt pályára.

Handwritten signature

fellini

róma, 1981. január 5. /ap/ - frederico fellini világhírű olasz filmrendező megkezdte az előkészületeket „a szarajevói merénylet”, című új filmjének forgatására. a felvételeket a híres római filmvárosban, cinecittában fogják készíteni.

sl pl pk

19.33 050181 0635

-.-

sk0055 2 300 mtik1057

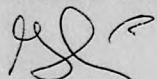
téli időjárás /1.rész/

bécs/hamburg/new york/tokió/helsinki/berlin, 1981. január 5. /dpa/upi/ap/afp/adn/taszsz/ - az idei tél európai „hidegrekordját”, hétfőn mérték az észak-finnországi utsjokiben: a hőmérő higanyszála mínusz 42 celsius fokra süllyedt.

ausztriában, svájcban, az nszk-ban és az ndk-ban zord idő uralkodik. a hét végén hatalmas hóhullás kíséretében orkánerejű szelek söpörtek végig ausztria nyugati részén, állandósult a lavinaveszély. a vorarlbergi lech mellett a lezuduló hótömeg hétfőn öt nyugatnémet szőrt sodort magával, hárman közülük meghaltak. salzburg, vorarlberg és tirol tartományokban sok települést elzárt az itéletidő a külvilágtól. lechben rekedt pierre trudeau kanadai miniszterelnök, aki téli szabadságának befejeztével bruno kreisky osztrák kancellárral szeretett volna találkozni. számos üdülőparadicsomban a felvonókat le kellett állítani. nagyon sok utat, hágót és alagutat a lavinaveszély miatt lezártak: turisták százai vesztegelnek a megközelíthetetlen üdülőhelyeken. a brenner-hágó körzetében csak tíz méternyire lehet látni. egyes vidékeken a széllelkések az óránkénti 200 kilométeres sebességet is elérik.

az előző napokban kelet-ausztriában pusztítottak orkánerejű szelek. a károkat több millió schillingre becsülik.

a nyugat-németországon a hét végén végigsöpört szélvihar lassan kelet felé mozog, míg mögötte hideg óceáni levegő áramlik be. az északi nyugatnémet tartományokban az óriási hó és a tükrösímára fagyott jég miatt rendkívül veszélyessé vált a közlekedés. hétfőn reggel ezrek késtek el a munkahelyükről. több súlyos közlekedési baleset is történt. frankfurtban egy híd mellett 26 kocsi ütközött össze ráfutásos karambolal; heten megsérültek. az nszk délkeleti

részein, ahol az utóbbi napokban özönvízszerűen esett az eső, árvizek fenyegetnek.

az adn hírügynökség jelentése szerint sűrű hóeséssel és erős szélviharokkal hétfőn az ndk-ba is visszatért a tél. helyenként a széllelkések elérik az óránkénti 70-80 kilométeres sebességet. /folyt/

... rp mp pk

19.40 050181 2047

-.-

sk0056 1 230 mtik1058

hasfelmetsző - vádemelés

leeds, 1981. január 5. /mti - ap/dpa/ - peter william sutcliffe 35 éves, nősz bradfordi kamionsofőr ellen hétfőn leedsben vádat emeltek jacqueline hill egyetemi hallgatónő meggyilkolása miatt. munkahelyén sutcliffe-et csendes, visszahúzódó embernek ismerték. házat reggel óta védőőrizet alatt tartotta a rendőrség.

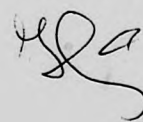
miután jacqueline hillt a rendőrség mindezidáig a hirhedt „yorkshire-i hasfelmetsző”, 13. áldozataként tartotta számon, feltételezik, hogy sutcliffe azonos a tömeggyilkossal, bár a gyanúsítottat a többi nő meggyilkolásával még nem hozták kapcsolatba.

az angolszász jogszokások szerint olyan bírósági döntés született, hogy letartóztatását egyelőre január 14-ig meghosszabbítják, a gyanúsítottat nem helyezik óvadék ellenében sem szabadlábra.

az ötperces, formális perfelvételi tárgyalásra hatvan órással kihallgatás után dewsburyben került sor, abban a városban, ahol a „hasfelmetsző”, öt nőt gyilkolt meg. a vádlott ügyvéd nélkül jelent meg a tárgyalóteremben. nyugodtnak tűnt.

előzőleg a bíróságnál ezerkétszáz főnyi tömeg gyült össze és megpróbált rárohanni sutcliffe-re, de a rendőrség visszaszorította a felbőszült embereket.

mint ismeretes, a „hasfelmetszőnek”, 1975. október 30-án felfedezett első gyilkossága óta még 12 nő esett áldozatul, négyen túlélték támadását.

kül

- 44 -

1981.01.05.

sutcliffet vasárnap vették őrizetbe, leeds vöröslámpás negyedében, egy rutinellenőrzés során, mivel felmerült a gyanu, hogy régi típusú személyautóján lopott rendszámtábla van. társaságában volt egy prostituált is, akinek a nevét nem közölte a rendőrség.

1977-ben, jean royle 21 éves prostituált meggyilkolása kapcsán, a rendőrség már eljutott egyszer sutcliffe-hez, mégpedig a lánynak a szolgáltatásáért fizetett, és retiküljében megtalált új ötfontos bankjegy nyomán.

noha az angol rendőrség hatalmas apparátussal immár öt éve nyomozott yorkshire réme ellen, a nyomozás vezetői többször is kijelentették: a gyilkost minden valószínűség szerint egy véletlen juttatja majd rács mögé, és nem a rendőrök mégoly lelkiismeretes munkája. a meggyilkolt nőknél kívül még két áldozat terheli a „yorkshire-i hasfelmetsző”, számláját: két rendőrfelügyelő szenvedett szívinfarktust a nyomozás során.

lb/hj pk

19.48 050181 2280

-. -

sk0057 4 300 mtik1059

reagan - mexikó /lásd mtik1004/

los angeles, 1981. január 5. /afp/ - ronald reagan megválasztott amerikai elnök hétfőn elindult los angelesből mexikóba.

reagan - mint ismeretes - washingtonba menet tesz kitérőt mexikóba, ahol az amerikai-mexikói határ déli oldalán fekvő el paso közelében josé lopez portillo mexikói államfővel találkozik.

lp mp

19.49 050181 0372

-. -

kül

- 45 -

1981.01.05.

sk0058 2 300 mtik1060

téli időjárás /2.rész/

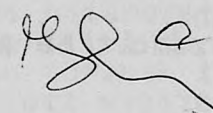
fagyos télről jelentettek az egyesült államokból is, ahol a sziklás-hegységtől keletre eső vidéken rekordhideg uralkodik. több hidegcsucstól döntött már meg eddig a kanada felől beáramló északi sarki fagyhullám. minnesota állam egyes vidékein a hőmérő több, mint negyven fokkal süllyedt a celsius skála fagypontja alá. hétfőn bostonban mínusz 20, pittsburghben mínusz 19 fokot mértek. a hideghullám elérte a napfényes időjárásáról híres florida északi részét is, ahol a narancsültetvényeket fagyveszély fenyegeti.

a dpa jelentése szerint pittsburghben egy 66 éves férfi megfagyott a háza előtt. nagyon sok helyen volt energiakiadás. a rossz tömegközlekedési viszonyok között gépjárművekhez hozzászoktatott amerikaiaknak még nagyobb gondot jelent, hogy az akkumulátorok lemerültek, a benzincsővek befagytak. clevelandben egy rögbimérkőzést lefújt a bíró, mert a játék inkább a jégkoronghoz kezdett hasonlítani. a hatóságok sorra adják ki az ilyenkor szokásos figyelmeztetéseket. a new york állambeli old forge-ban egyszerű megoldást választottak: azt tanácsolták a lakosoknak, hogy ha tehetik, ki se mozduljanak otthonról.

japán nyugati részén vihar söpört végig hétfőn, óriási hótorlaszokat emelve. sok helyütt elszakadtak a villamosvezetékek, zavarok keletkeztek a közúti és a légi közlekedésben. van olyan vidék, ahol a hótorlaszok magassága meghaladja a három métert. fukui prefekturában a meteorológiai intézet figyelmeztetése alapján a következő 24 órában lehulló hó az egyméteres magasságot is el fogja érni. gifu prefekturában egy iskola fémvázás tornaterme hétfőn összedőlt a ránehezedő hótömeg súlya alatt: a tetőn felhalmozódott hórétég 2,5 méter magas volt. személyi sérülés nem történt.

rp mp pk

19.56 050181 1766

-. -

sk0059 4 300 mtik1061

munkáspárt-afganisztán 2. /kiegészítés az mtik1051 számú hírhez/

London, 1981. január 5. /ips/ - az afgán kormány meghívására hétfőn kabulba utazott három brit munkáspárti parlamenti képviselő. látogatásuk célja, hogy tanulmányozzák az ország belső helyzetét.

rp mp
20.05 050181 0286

--

sk0060 2 230 mtik1062

iráni - háború

teherán/beirut, 1980. január 5. /reuter/dpa/ap alapján/ - mohammad ali radzsai iráni miniszterelnök hétfőn egy teheráni tömeggyűlésen ismét élesen bírálta a baniszadr elnök vezette polgári erőket. az ország külpolitikájáról szólva a kormányfő a teljes függetlenséget hangsúlyozta.

radzsai beszédét követően a tömeggyűlés határozatokat fogadott el, amelyek egyrészt elítélték a libanon elleni izraeli támadásokat és kissinger volt amerikai külügyminiszter közel-keleti látogatását, másrészt - az afganisztánnak nyújtott segítség ürügyén - támadták a szovjetuniót. a belpolitikai határozatok baniszadr-ellenes éllel elítélték a vallási erők elleni fellépéseket és - az egyházi vezetők követeléseinek megfelelően - támadó hadműveletek megindítását sürgették az irakkal vívott háborúban.

x x x

az iráni erők átfogó támadást kezdtek az iráni-iraki háború középső frontszakaszán - közölte baniszadr elnök khomeini ajatollahhoz intézett üzenetében. az üzenetről hétfőn számolt be a teheráni televízió.

az ezzel egyidőben kiadott teheráni hadijelentés szerint az iraki erőket nyolc kilométerrel vetették vissza irán nyugati hegyvidékén és megölték körülbelül 150 iraki katonát. iraki részről elismerték az iráni támadás tényét, közölték azonban, hogy az iraki erők megállították azt. eközben - hangzik a bagdadi közlemény - 47 iráni fegyveres életét vesztette.

baniszadr elnök ugyanakkor üzenetet küldött az iráni hadsereg vezérkari főnökének is, kijelentve, hogy „teljesen elégedett”, az iráni fegyveres erők újjászervezésére irányuló erőfeszítésekkel. ez az üzenet - ugyanugy, mint a támadás megindítása - nyilvánvalóan válasz a vallási erőknek a hadvezetéssel, azaz a legfőbb katonai vezető tisztét betöltő baniszadr elnökkel szembeni bírálatára.

kf pl pk

20.08 050181 1853

--

sk0061 4 230 mtik1063

afganisztán

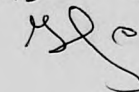
kabul, 1981. január 5. /bakhtar, taszsz/ - babrak karmal, az afganisztáni népi demokratikus párt kb főtitkára, az afgán demokratikus köztársaság forradalmi tanácsának elnöke, miniszterelnök, kabulban fogadta a kelet-afganisztáni paktia tartomány 26 pastu törzse vezetőinek képviselőit.

az afganisztáni népi demokratikus párt központi bizottsága, a forradalmi tanács és az afgán kormány nevében babrak karmal köszönetet mondott a törzsek képviselőinek azért, hogy támogatják az afganisztáni hazafias front megalakítását, készek aktívan részt venni a közelgő alapító kongresszus előkészítésében és annak munkájában. beszédében karmal rámutatott arra, hogy az állam, a kormány és a nép egységet alkot, és a kormány, a hazafias erők és az ország dolgozóinak együttműködése alapvető feltétele annak, hogy az afganisztáni demokratikus köztársaságban új virágzó társadalmat építsenek fel.

a találkozáson paktia tartományának pastu törzsei és nemzetségei közös határozatot fogadtak el, amelyben támogatásukról biztosítják az áprilisi forradalom új szakaszát. a határozat leszögezi, hogy a pastu törzsek támogatják a baráti országok által afganisztánnak nyújtott segítséget, megvédik a forradalom vívmányait és hazájukat a legkülönbözőbb ürüggyekkel fellépő ellenségtől. az ellenforradalmárok elleni sikeres harc érdekében megalakítják a forradalom védelmét szolgáló osztagokat. a pastu törzsek segítséget nyújtanak az afganisztáni hazafias front létrehozásához, támogatják azt, és részt vesznek a szervezet munkájában - hangzik a határozat befejező része.

ur ai pk

20.13 050181 1599

--

sk0062 4 230 mtik1064

kenya-uganda

nairobi, 1981. január 5. /reuter/upi/ - daniel arap moi kenyai államfő hétfőn kenyai területén, az ugandai határ közelében lévő webuye vizesésnél milton obote ugandai államfővel találkozott. a találkozó - mint a kna kenyai hírgyűnökség jelentette - a két szomszédos állam közötti kapcsolatok javításának lehetőségeit vitatták meg.

ez volt az első kenyai-ugandai csúcstalálkozó azóta, hogy obote, tíz évi kényszerű távollét után, választást nyert és ismét köztársasági elnök lett.

uganda és kenya viszonya obote első elnökségének idején, a hatvanas években feszültté vált, részben a két ország politikai irányvonalai közötti különbség, részben pedig amiatt, hogy obote kenyai munkásokat utasított ki. obote újraválasztása után viszont daniel arap moi volt az első államfő, aki jókívánásait fejezte ki. obote - megválasztását követően - maga is hangsúlyozta a jószomszédi kapcsolatok jelentőségét, s ígéretet tett a kapcsolatok javítására.

a kenyai hírgyűnökség jelentése szerint a hétfői tanácskozás során obote segítséget kért vendéglátójától az ugandai gazdasági élet helyreállításához, s megbeszélést folytattak a közös kereskedelmi és szállítási tevékenység fejlesztéséről. e kérdés elsősorban uganda szempontjából létfontosságú, ugyanis kereskedelmi forgalmának jelentős része kenyán keresztül bonyolódik, s tengeri összeköttetés számára csupán a kenyai mombasán keresztül lehetséges.

km pl pk

20.18 050181 1452

--

sk0063 4 300 mtik1065

usa - kongresszus

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1981. január 5. /mti/ - az egyesült államok 97. kongresszusa hétfőn délben megkezdte munkáját. a kongresszus összetétele az 1980. november 4-i választások eredményeit tükrözi. a szenátusban huszonöt éve először a republikánus párthoz tartozó

szenátorok kerültek többségbe /53:46/, ami várhatóan megkönnyíti a reagan-kormányzat törvényhozási munkáját. a képviselőházban a demokrata párt 33 helyet veszített a választásokon, de így is megőrizte 243:192 arányu többségét.

ezen a héten a kongresszus egyetlen feladata az új kormány tagjainak jóváhagyása. a kormány minisztereinek meghallgatása és a kinevezések jóváhagyása kedden kezdődik, amikor többek között caspar weinberger, a kijelölt hadügyminiszter személye kerül górcső alá. a legnagyobb érdeklődést alexander haig leendő külügyminiszter meghallgatása keltette, mivel a számbelileg és erőben megfogható liberális ellenzék vitathatónak tartja haignek a watergate-ügyben, és előtte, a vietnami háború idején betöltött szerepét.

a reagan-kormányzat még nem teljes. a megválasztott elnök nem nevezte ki oktatásügyi miniszterét. a carter által létrehozott oktatásügyi minisztérium sorsa azonban amúgyis bizonytalan. hétfői sajtóértesülések szerint a fehér ház új szóvivője james brady lesz, aki a washingtonban működő átmeneti kormányiroda szóvivőjeként mutatkozott be.

a meghallgatások után a washingtoni capitoliumon ismét szünet következik, s a kongresszus csak a január 20-i beiktatási ünnepségek után kezdi meg törvényhozási tevékenységét.

br/zsa mp pk

20.29 050181 1626

--

sk0064 4 300 mtik2001

evren beszéde /kiegészítés az mtik1029 számú hírközléshez/

ankara, 1981. január 5. /ap/reuter/upi/ - kenan evren, a török nemzetbiztonsági tanács elnöke, hétfőn a kemal atatürk emlékére rendezett ünnepségen elhangzott beszédében ismét kilátásba helyezte, hogy a hatalmat államcsinnyel magukhoz ragadó katonák vissza kívánják állítani a demokratikus államrendet. az államfő szavai szerint a kormányzást olyan testület kezébe szeretnék majd adni, amely „hű az atatürki elvekhez és a köztársasági intézményrendszer eszméjéhez,,.

a tábormok azonban leszögezte, hogy a katonák e téren nem fognak engedni sem külső, sem belső nyomásnak. megfigyelők szerint szavai választ jelentettek azokra a nyugat-európai kezdeményezésekre, hogy

a katonai tanács dolgozzon ki és közöljön időrendet a polgári kormányzat visszaállítására. anakarai diplomaták úgy vélték, hogy evren ezt az alkalmat használja majd fel időpontok bejelentésére. a tábornok-elnök azonban ezuttal sem szólt határidőkről.

rp mp pk

20.32 050181 1012

--

sk0065 4 230 mtik2002

izrael - belpolitika

jeruzsálem, 1980. január 5. /reuter/afp alapján/ - a hét végén újabb belpolitikai bonyodalmak fenyegették a már amugyis gyenge lábakon álló begin-kormányt: joszef burg belügyminiszter és herzl safir volt rendőrfőnök televíziós nyilatkozataikban kölcsönösen törvényszegéssel vádolták egymást.

burg a múlt héten „a felsőbb utasításokkal szembeni engedetlenség„ címén leváltotta tisztségéből safirt. a volt rendőrfőnök azt állította, hogy a leváltás igazi oka a vallási minisztériumban fogatosított, és bizonyos pénzügyi visszaélések felderítését célzó rendőrségi vizsgálat volt. ezt a minisztériumot a nemzeti vallási párt tartja kezében, és ugyanennek a pártnak a vezetője burg belügyminiszter is. burg utasítást adott arra, hogy a rendőri vizsgálatot a novemberi választásokig halasszák el - közölte a leváltott rendőrfőnök.

burg tagadta, hogy tudott volna a szóbanforgó ügyről és hogy leállította volna a vizsgálatot. a nemzeti vallási párt irányítása alatt álló minisztériumban rövid időn belül egyébként ez már a második, jelentős korrupciós botrány. a korábbiakban aharon abuhaszira vallási minisztert vádolták a minisztérium pénzalapjainak törvényellenes felhasználásával.

közben tovább folyik zevulun hammer oktatási és jigal horovic pénzügyminiszter nyilvános vitája. ellentétük tárgya az, hogy megadják-e a pedagógusoknak a régóta követelt béremelést. mindkét miniszter kilátásba helyezte, hogy pártjával együtt ellenzékbe vonul, amennyiben nem az ő álláspontja érvényesül. ez a begin-kormány azonnali bukásához vezethet.

Hga

simon peresz, az ellenzéki munkapárt vezetője a belpolitikai fejleményekre való tekintettel elhalasztotta amerikai látogatását - jelentették be hétfőn jeruzsálemben. „a kormány gyakorlatilag már csődöt mondott„ - jelentette ki hétfői sajtónyilatkozatában peresz, hozzátéve, hogy pártja „minden törvényes eszközt igénybe vesz begin megbuktatására„.

kf pl pk

20.37 050181 1958

--

sk0066 4 300 mtik2003

közös piac - jenkins/görögország

brüsszel/athén, 1981. január 5. /reuter/dpa/upi/ - roy jenkins, az európai közösségek bizottságának leköszönő elnöke hétfőn megtartotta utolsó sajtóértekezletét. mint ismeretes, a bizottság új elnöke, gaston thorn volt luxemburgi külügyminiszter kedden veszi át hivatalát.

jenkins, aki 1977 óta töltötte be a bizottság elnöki tisztségét, elismeréssel szólt arról, hogy a tagországok között az elmúlt négy évben - a súlyos nehézségek ellenére - sikerült az együttműködést fenntartani, a nyugat-európai gazdasági tömörülés nem bomlott fel. a bizottság ténykedéséről szólva megemlítette: a testület nagyobb szerepre tett szert a közösség politikai életében, sikerült megteremtteni a tagországok közös pénzügyi rendszerét. a thorn vezette új összetételű bizottság fő feladatául jenkins a közös piac költségvetési rendszerének megreformálását jelölte meg.

hétfőn athénben ünnepséget rendeztek abból az alkalomból, hogy január elsejével görögország a közös piac teljes jogú tagja lett. az ünnepségen - amelyen konsztantin karamanlisz görög államfő és a közös piaci tagországok athéni nagykövetei is részt vettek - georgiosz rallisz kormányfő mondott beszédet. rallisz „a görög történelem mérföldkövének„ nevezte görögország belépését a közös piacba. azt hangoztatta, hogy a belépés erősíti hazája nemzetközi helyzetét, szavatolja nemzeti függetlenségét, s az ország jelenlegi és jövőbeli nemzedékeinek demokratikus kormányzati formát biztosít.

Hga

L
kül

- 52 -

1981.01.05.

georgiosz kontogiorgosz, aki a rallisz-kormányban tárcanélküli miniszterként a közös piaci kapcsolatok fejlődéséért volt felelős, hétfőn lemondott posztjáról, mivel őt nevezték ki görögország képviselőjének az európai közösségek bizottságába.

Lp mp pk

20.41 050181 1762

--

sk0067 4 230 mtik2004

dán kp-küldöttség

varsó, 1981. január 5. /mti/ - varsóban tartozkodik a dán kommunista párt küldöttsége, jörgen jensennek, a párt elnökének vezetésével. a delegációt hétfőn fogadta stanislaw kania, a lengyel egyesült munkáspárt központi bizottságának első titkára, a találkozáson időszerű nemzetközi kérdésekről, a nemzetközi kommunista- és munkásmozgalom helyzetéről, valamint a két párt együttműködéséről volt szó. nagy figyelmet szenteltek az európai béke és biztonság erősítésének, az enyhülésnek, a leszerelés kérdéseinek.

a vendégek kifejezésre juttatták, hogy a dán kommunisták szolidárisak a lengyel kommunistákkal, a lengyel munkásosztállyal, és támogatják a lengyelnek az ország stabilizálására, a szocializmus megerősítésére irányuló törekvéseit.

kn/zsa pk

21.13 050181 0791

--

sk0068 4 230 mtik2005

brit kormányátalakítás

London, 1981. január 5. /ap/ - margaret thatcher brit kormányfő hétfőn átalakította husz hónapja hivatalban lévő kormányát. a változás tizennyolc személyt érintett.

gla

kül

- 53 -

1981.01.05.

thatcher leváltotta francis pym hadügyminisztert, aki ellenezte a fegyveres erőket érintő takarékosági terveket. pym, mint az alsóház vezére, tagja maradt a belső kabinetnek. az új hadügyminiszter john nott, aki eddig kereskedelmi miniszter volt.

pym a kormányból most eltávolított, de kárpótlásul lovaggá ütött angus maude tisztségét is átvette, aki - főszámvivői rangban - a kormány tájékoztatási ügyeiért felelt. maude-ot azzal vádolták, hogy nem sikerült eléggé kedvező képet adnia a kormány tevékenységéről a közvélemény számára.

ugyancsak távozott reginald prentice társadalombiztosítási államminiszter. prentice a munkáspártból lépett át a konzervatívokhoz. leváltását hivatalosan egészségének megromlásával magyarázzák.

a miniszterelnöki hivatal szóvivője közölte, hogy a személyi változások nem jelentik a kormány gazdasági és ipari politikájának megváltoztatását. a konzervatív kormányzat hivatalba lépése óta Angliában 1.3 milliőről több, mint kétmillióra emelkedett a munkanélküliek száma.

sa pk

22.06 050181 1239

--

sk0069 4 800 mtik2007

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke: sk0001-sk0030-1g

budapest, 1981. január 5. /mti/

sk0001 várható
sk0002 amerikai katonai költségvetés
sk0003 japán-fegyverügylet
sk0004 reagan - mexikó
sk0005 vörös brigádok
sk0006 hírek latin-amerikából
sk0007 yorkshire-i hasfelmetsző
sk0008 rövid hírek

szófia: nicolas sau
new orleans: kábitószér
algir: polisario felhívás

gla

sk0009 interszputnyik
 sk0010 irán - tuszúgy
 sk0011 japán - asean - pravda
 sk0012 heti várható /szerk.táj/
 sk0013 lengyelország: szakmai tanácskozások /1.rész/
 sk0014 lengyelország: szakmai tanácskozások /2.rész/
 sk0015 psuc-kongresszus
 sk0016 trudeau
 sk0017 andaluz kp
 sk0018 washington-kairó-mogadishu
 sk0019 vietnam-thaiföld-kambodzsa /1.rész/
 sk0020 vietnam-thaiföld-kambodzsa /2.rész/
 sk0021 rövid hírek
 szöul: team spirit
 johannesburg: kolera
 djakarta: földcsuszamlás
 renteria: eta-merénylet
 belgrád: anramescu
 sk0022 nyugat-berlini szenátus /1.rész/
 sk0023 nyugat-berlini szenátus /2.rész/
 sk0024 d,urso-halálos ítélet
 sk0025 afrika - cia
 sk0026 kambodzsa - egyesült államok
 sk0027 atatürk éve
 sk0028 trybuna ludu - lengyel egység /1.rész/
 sk0029 trybuna ludu - lengyel egység /2.rész/
 sk0030 kambodzsa - sereica
 ve

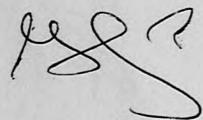
22.10 050181 1497

--

sk0070 4 800 mtik2008

mai külpolitikai hireink jegyzéke sk0031-sk0066-ig

budapest, 1981. január 5. /mti/
 sk0031 kina - szovjet folyóirat /1.rész/
 sk0032 kina - szovjet folyóirat /2.rész/
 sk0033 kina - szovjet folyóirat /3.rész/
 sk0034 szerk.figy. javítás
 sk0035 szocialista közösség - kommuniszt cikk
 sk0036 haig /1.rész/
 sk0037 haig /2.rész/

sk0038 afganisztán
 sk0039 mitterrand - giscard /1.rész/
 sk0040 mitterrand - giscard /2.rész/
 sk0041 portugál kormány - eanes
 sk0042 afganisztán - 2.
 sk0043 d,urso - olasz kormány
 sk0044 izraeli támadás
 sk0045 kuba - usa - granma
 sk0046 colombo - olasz helyzet
 sk0047 orosz tél - fesztivál /1.rész/
 sk0048 orosz tél - fesztivál /2.rész/
 sk0049 munkáspárt - afganisztán
 sk0050 pártértékelések a lengyel hadseregben
 sk0051 nyugat-berlini szep
 sk0052 al-baath - kissinger
 sk0053 varsói tanácsülés
 sk0054 rövid hírek:
 madrid: vasuti szerencsétlenség
 róma: fellini
 sk0055 téli időjárás /1.rész/
 sk0056 hasfelmetsző - vádemelés
 sk0057 reagan - mexiko - elindulás
 sk0058 téli időjárás /2.rész/
 sk0059 munkáspárt-afganisztán 2. /kiegészítés/
 sk0060 irán - háboru
 sk0061 afganisztán
 sk0062 kenya-uganda
 sk0063 usa - kongresszus
 sk0064 evren
 sk0065 izrael - belpolitika
 sk0066 közös piac - jenkins/görögország
 ve

22.11 050181 1388

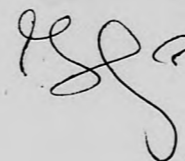
--

sk0071 4 800 mtik2009

mai külpolitikai hireink jegyzéke sk0067-sk0071-ig

budapest, 1981. január 5. /mti/

sk0067 dán kp
 sk0068 angol kormányátalakítás
 sk0069 tartalomjegyzék /1.rész/

kül

- 56 -

1981.01.05.

sk0070 tartal omjegyzék /2.rész/
sk0071 tartal omjegyzék /3.rész/
ve pk

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: köves tibor
szerkesztette: kopreda dezső
bochkor jeno
patak károly

v é g e

22.12 050181.0553

lego

M.T.I.

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/x

Külföldi hírek

budapest, 1981. január 06.

kül.

k e d d

sk0001 4 230 mtik1001

várható

1981. január 6., kedd /mti/

rabat: helmut schmidt kancellár érkezése

jeruzsálem: kissinger látogatása

bagdad/teherán: helyzetkép

df kd

07.04 060181 0178

sk0002 4 230 mtik1002

psuc-kongresszus

barcelona, 1981. január 6. /mti/ - az egyesült katalán
szocialista párt /psuc/ v. kongresszusának teljes ülése hétfőn a
késő esti órákban szavazás útján törölte a tézisekből az
,,eurkommunista,, jelzőt, valamint az ,,eurkommunizmus,,
megnevezést.

Naw g. 25

[Signature]